

บทที่ 2

บุคคลหรือองค์กรในวิ.อาญา

2.1 ผู้เสียหาย (Injured persons) เป็นบุคคลที่มีความสَاดูญ ที่จะต้องพำเพ็ญและนำมารื้นขอพิจารณา วินิจฉัยกันอยู่เสมอ นับไก้ว่ามีความสَاดูญจากการศึกษาวิ.อาญาเป็นอันมาก หัวข้อ ผู้เสียหายมีอำนาจตามที่ ๙.๓ วิ.อาญากำหนดไว้ ก่ออาชีช

- (1) ร้องทุกษ (ม.2(7))
- (2) เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาหรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานชัยการ (ม.28, 30)
- (3) เป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวนี้องก์กีอาญา (ม.40)
- (4) ถอนฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งเกี่ยวนี้องก์กีอาญา (ม.35, 36)
- (5) ขอมความในคดีความผิดท่อส่วนตัว (ม.39(2))

ความสَاดูญที่จะต้องพิจารณาไว้ในเบื้องต้นจึงอยู่ที่ว่า อำนาจทั้งกล่าวมาหัง ๕ ประการนี้เป็นอำนาจที่กฎหมายให้ไว้สำหรับผู้เสียหาย² (หรือพนักงานชัยการในบางกรณี) ดังนั้นจึงควรระลึกไว้ว่า หากบุคคลนั้นไม่ใช้ผู้เสียหายแล้วขึ้นในศาลไร้สิทธิ์ก่ออาชญาณนั้นได้แล้ว เว้นแต่จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหาย เช่น มอบอำนาจให้ร้องทุกษหรือฟ้องร้องคดี (ฎีกาที่ ๗๕๕/๒๕๐๒๘๘๙๐/๒๕๐๓) เท่านั้น

2 "ACTIO NON DATUR NON DUMNIFICATO"

"อำนาจฟ้องร้องคดีเมื่อทาง

ผู้เสียหายเห่านั้น"

"ในทางแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๙.๕๕ ผู้ที่จะใช้สิทธิทางคดี บุคคลโดยแบ่งสิทธิ หรือมีความจำเป็นท่องใช้สิทธิทางคดี"

วิ.อาชญา มาตรา 2(4) บัญญัติว่า "ผู้เสียหาย" หมายความดึงบุคคล
ผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดกฎหมายใดกฎหมายหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจ
จัดการแทนให้ ลงบัญญัติไว้ในมาตรา 4,5 และ 6

จากนั้นบัญญัติของ ม.2(4) จะเป็นไก้ว่า ผู้เสียหายมีสองประเภท คือ
ผู้เสียหายที่แห่งเดียว ประเภทนี้ และ ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย ตาม ม.4,5 และ
6 วิ.อาชญา อีกประเภทนึง

1. ผู้เสียหายที่แห่งเดียว คือบุคคลที่มีคุณสมบัติกองท่อไปนี้

1) ท้องเป็นบุคคล ผู้เสียหายในทางอาชญาลักษณะท้องเป็นบุคคล
โดยจะเป็นบุคคลธรรมคนหรือเป็นนิติบุคคลก็ได้

2) ท้องมีการกระทำการทางอาชญาเกิดแก่บุคคลนั้น การกระทำการ
ทางอาชญา คือการกระทำการหื่นหรือละเว้นกระทำการที่มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้
อาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาชญาหรือตามพระราชบัญญัติอื่น ๆ ก็ได้ เช่น
พระราชบัญญัติจราจรทางน้ำ พระราชบัญญัติอันว่ากับความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อคาก
การกระทำการหื่นอาจกระทำการหื่นโดยเจตนา ประมาท หรือเผยแพร่แก่ในเจตนาหรือความต้องหูโหห

3) กระทำการหื่นก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น หมายความ
ว่า การกระทำการหื่นเป็นเหตุและเป็นผลที่ทำให้บุคคลนั้นได้รับความเสียหาย ในข้อนี้
อาจมีปัญหาอย่างมากที่จะท้องพิจารณาอย่างพ่อสมควร จึงสมควรแยกหลักพิจารณาดังนี้

3.1 เกิดความเสียหาย กล่าวคือเมื่อมีการกระทำการหื่นทาง
อาชญาแล้ว จะท้องมีความเสียหายเกิดขึ้น ความเสียหายจะมีอยู่หรือเป็นประการใดก็คง
จะเทียบได้กับความเสียหายในลักษณะเดียวกัน ป.พ.พ. ม.420 ที่ว่า "แก่ชีวิตร
ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิ่งของหนึ่งอย่างใด" กล่าวโดยสรุปว่า
หากกระทำการหื่นบุคคลอื่นโดยไม่มีกฎหมายให้อ่านจากที่จะพิจารณาให้ ก็ท้องถือว่าบุคคลอื่น
นั้นได้รับความเสียหาย แม้ความเสียหายนั้นจะไม่อาจพิจารณาเป็นศักดิ์เงินได้ก็ตาม

อย่างไรก็ตามความเสียหายทางแพ่ง อาจจะเป็นความเสียหายทางอาชญากรรมวิ.อาชญา
ม.2(4) หรือไม่ก็ได้ หากความเสียหายทางแพ่งเป็นความผิดทางอาชญากรรมที่เรียกว่า
เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับเนื่องกับคดีอาชญา หรือคดีอาชญาลินไม้ ซึ่งมีบัญญัติใน ม.40-51
กำหนดไว้โดยเฉพาะ ในส่วนนี้นำมาเพียงเดียวเฉพาะ สังฆะของความเสียหายไม่ได้
ครอบคลุมถึงสังฆะของบัญญัติเสียหายทางแพ่ง และทางอาชญาซึ่งมีหลักการพิจารณาแตกต่างกัน
ออกไป

3.2 ปฎิญญาคุ้มครองบุคคลไปรับความเสียหาย ในข้อนี้เป็น
บัญญัติมีความสำคัญที่ต้องมาจากข้อ 3.1 ก่อวารือเม็จจะมีความเสียหายเกิดขึ้น ก็จึงต้อง
ให้เกราะห์ก่อนที่จะไปรับความเสียหายนั้นเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือออกแก่บุคคลใด ก่อวาร
อีกนัยหนึ่งว่า ปฎิญญาคุ้มครองให้บุคคลไปเป็นบัญญัติเสียหายนั้นเอง ความสำคัญอยู่ที่ว่าทาง
กรณีเป็นเรื่องคดีเกี่ยวกับสิ่งวินิจฉัยถึงลิขิตรและหน้าที่กามภูมิภาคของบุคคลเหล่านั้น
เช่น ลักษณะที่ในบ้านของสามีภรรยา มีบัญญัติสามีหรือภรรยาจะเป็นบัญญัติเสียหาย เช่นนี้
ค่าตอบแทนอยู่ที่ต้องคุ้มครองภูมิภาคโดยประสงค์จะคุ้มครองบุคคลใด ซึ่งจำกัดอยู่ภูมิภาคสาร-
บัญญัติอื่น ๆ ประกอบ เช่นกรณีถังกล่าวภูมิภาคโดยให้สามีภรรยาจัดการหัวร้ายอันรวมกันก็ต้อง
ถือว่าหัวสามีภรรยาทั้งเป็นบัญญัติเสียหายร่วมกันเป็นกัน หรือหัวอย่างเกี่ยวกับความผิดฐาน
แจ้งความเห็น หลักทั่วไปแล้วท้องถิ่นว่าเจ้าหน้าที่งานบัญญัติแจ้งเป็นบัญญัติเสียหาย แท้ในบางกรณี
หากบุคคลใด ได้รับความเสียเป็นพิเศษ จากการแจ้งความนั้นก็อาจถือได้ว่าเป็นบัญญัติเสียหาย
ให้ หลักที่ว่าภูมิภาคโดยประสงค์จะคุ้มครองบุคคลใดให้เป็นบัญญัติเสียหายนั้นมีข้อที่น่าจะพิจารณา
ดังนี้

3.2.1 ความผิดอาชญาทั่ว ๆ ไป ท้องพิเคราะห์ถึงภูมิภาค
สารบัญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นประมวลกฎหมายอาชญาหรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
หรือกฎหมายอื่น ๆ ว่ามีเจตนาหรือไม่ในการที่จะคุ้มครองบุคคลใด จะทำให้บัญญัติได้ว่า
ให้เป็นบัญญัติเสียหาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ฎีกาที่ 1183/2480 โจทก์ทำสัญญาไว้เจ้าเสบ โภยลงรือถูกต้องตามกฎหมายแท้ในมีพยานลงนาม ภายหลังจ้าเสยจักรให้มีพยานลงนามในสัญญา โภยโจทก์ไม่รู้เห็นบินยอมด้วย ก็ไม่อาจเกิดความเสียหายแก่โจทก์ได้ และไม่เรียกว่าทำพยานเท็จ เพราะเป็นสัญญาที่มีบลอกตามกฎหมายแล้ว

ฎีกาที่ 103/2482 ผู้เข้าประกันนำเบี้ยประกันไปจ่ายก่อนเปิดงาน พนักงานโรง จึงมอบไว้แก่การโรง ๆ เดิมเข้าไปเสียเงินนี้ ผู้เข้าประกันก็เป็นผู้เสียหายในความขัดแย้งยกยอก บริษัทประกันภัยมิได้ผู้ซึ่งเสียหาย เพราะการโรงมิใช่ผู้ที่มีอำนาจอนุญาตโดยทรงหรือโดยบุรุษายาให้รับเงินจากลูกค้าไว้แทนบริษัท และแม้บริษัทจะบอนรับบิลก่ออุบัติภัยไม่ทำให้บริษัทกลับเป็นผู้เสียหายซึ่งมาได้

ฎีกาที่ 1049/2493 หน่วยความอ่อนน้อมถ่อมตนให้ลูกค้านำเงินมาชำระแทนเจ้าหนี้ แล้วหน่วยความกลับยกยกไปเสีย ผู้เสียหายคือกัวเจ้าหนี้ เพราะหน่วยความรับปากเงินไว้ในฐานะหนี้แทนของเจ้าหนี้

จะให้พิจารณาเปรียบเทียบฎีกานี้หั้งสองเรื่องว่า นำกฎหมายสารบัญคู่กัน ป.พ.ท.เรื่องกัวการหนี้แทนมาเป็นข้ออ้างอิงนั้นเอง

ฎีกาที่ 87/2506 ผู้รับปากเงินมีอำนาจเข้าเงินที่รับปากไปใช้จ่ายได้ และมีหน้าที่ก้องกันเงินแก่ผู้รับปากให้ครบจำนวน ฉะนั้นการที่ผู้รับปากจ่ายเงินให้แก่เจ้าเสบไปเพราะถูกจ้าเสยหนอกของท้องดื้อว่าผู้รับปากเป็นผู้เสียหาย ส่วนผู้รับปากไม่ใช่ผู้เสียหายในมีอำนาจร้องทุกข์

ฎีกาที่ 1284/2514 ผู้เสียหายในความขัดแย้งยก ห้ามเสียทรัพย์ และห้ามทรัพย์ ในจ้าท้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์เดิมนั้น ผู้ครอบครองคุ้มครองกษาทรัพย์เหล่านั้นก็เป็นผู้เสียหาย มีอำนาจฟ้องคดีได้ (เพราะถือว่าเป็นการประทุษร้ายก่อภัยครอบครอง)

ฎีกาที่ 110/2520 จ้าເລຍສົ່ງຈໍາຍເຊັກໃນໂຈທົກເຖິງຂ່າຍະນີ້ ເປັນເຊື້ອຂອກໄຫ້ແກ່ບູດຕືອນແລະສຶກຄ່ອມ ຮະນຸວ່າເຫື່ອນໄມ້ຂ້າພະນາຄາກ ທ.ສາທານະລະກົດ ໂຈທົກເວົາໄປປາກໄວ້ໃໝ່. ເຫື່ອນຮອງໂຈທົກໃນກຽງເທົາ ນໍາໄປເຫັນມູນຫຼືຂອງວ. ເຫື່ອເຮັດເກີນເຈັນເທຣະໂຈທົກໃນມີເຈັນປາກໃນພະນາຄາກທີ່ກຽງເທົາ ກ່ອນດີວ່າ ວ.ເປັນກົວພະນະຂອງໂຈທົກ ໃນການເຮັດເກີນເຈັນຈາກພະນາຄາກ ໂຈທົກຈຶ່ງເປັນກົວກຳຈົງກົງເປັນບູ້ເສີຍຫາຍາການ ທ.ຮ.ນ. ວ່າກົວກຳຈົງກົມພົກອັນເກີດຈໍາກຳການໃຫ້ເຊັກ

ฎีกาที่ 928/2520 (ປ.ຊ.ຜ) ໂຈທົກຂ້ອງທີ່ກິນພິພາຫົ່ງນີ້ ສ.ກ.1 ແລະໄກ້ເຂົ້າມີຄົດລອບກອງໂກຍກັນຮ້າວລວກຫນາມແລະເສີຍພາຍີນມ່າຮຸງທົ່ວທີ່ກລອກນາ ແກ້ທີ່ກິນພິພາຫມີນີ້ ຖຸ້ມີອົງອູ້ໃນຄວາມຄຸ້ແລ້ວອ່ານຫາງຮາກການ ທາງຮາກການໄກ້ເຂົ້າທະເນີນເປັນທີ່ຮາກພື້ສຸກ ຈ້າເລຍເຂົ້າໄປປຸລູກທີ່ກຳຈົງແດວໃນທີ່ກິນພິພາຫ ໂກຍທ່າສັນຍາເຂົ້າກັນຮາກພື້ສຸກຈົງຮັກ ຕັ້ງນີ້ການທີ່ໂຈທົກເຂົ້າກອນກອງທີ່ພິພາຫ ຈຶ່ງເປັນຄຸ້ມີອົງອົນເປັນສາຂາຮັບສົມນີ້ຂອງແບ່ນທຶນນັ້ນ ການຄ່ອນກອງຂອງໂຈທົກໃນໆຈ້າໃຫ້ບັນກ່ອຮຽນໄກ້ ໂຈທົກໃນໆໃຫ້ບູ້ເສີຍຫາບີໃນການພົກງານນຸກຮູກ

ฎีกาที่ 2652/2521 ນ.ເປັນເຈົ້າຂອງນາພິພາຫົ່ງເປັນທີ່ກິນນີ້ ນ.ສ.3 ໄກ້ທ່າສັນຍາກັນເອງຂ່າຍໃຫ້ ສ. ສ.ຂ່າຍຮາກນາມງານສ່ວນ ທີ່ເໜືອຈະຂ່າຍະນີ້ໃນວັນໂອນທາງ-ທະເນີນ ລົງເປັນສັນຍາຈະຂ້ອຂ່າຍ ການທີ່ບູ້ຂ້ອເຫັນກອນກອງທີ່ກິນພິພາຫຈຶ່ງເປັນກາຮົກຈອງໃຫ້ກອນກອງແຫນກັນໄປກ່ອນ ສີທີ່ກອນກອງຢັງກົງ ນ.ເຈົ້າຂອງນາພິພາຫ ສ.ຈະເຫົ້າໄປໄກ່ານ ປຽກງວ່າຈໍາເລີຍເຂົ້າໄປໄກ່ວ່ານອູ້ແລ້ວ ໃນຍອນໃຫ້ ສ.ເຫົ້າໄປທ່າ ນ.ຈົງເປັນບູ້ເສີຍຫາຍົມອ່ານາຈຮ້ອງທຸກ໌ໃຫ້ກໍາເນີນກີກແກ່ຈໍາເລີຍໃນຂ້ອຫາມນຸກຮູກໄດ້

ฎีกาที่ 1339/2522 ຈ້າເລຍໃຫ້ກົນຫັນຮອບຍົກນຮຽກທຸກຄົນນຸກຮູກບໍ່ມີທີ່ກິນຂອງໂຈທົກຮ່ວມໄປຄົນທີ່ກິນອີກແປລົງທີ່ນີ້ ເປັນຄວາມພົກຄາມປ.ອາພູາ ມ.365(2),84 ຂັ້ນເປັນຄວາມພົກທ່າງຮ່ານລິຫັນ ໂຈທົກຮ່ວມຈຶ່ງເປັນເຈົ້າຂອງຮ່ານລິຫັນທີ່ກິນເປັນບູ້ເສີຍຫາຍຮ້ອງທຸກ໌ ແລະທົ່ວທີ່ໄກ້ ແນ້ທີ່ກິນນັ້ນຈະມີບູ້ເຂົ້າທ່ານາອູ້ກໍ່ຄາມ

ฎีกាដี่ 2782/2522 จำเลยเป็นศัตรูแทนบริษัทประภากันซึ่วิท รับเงินกำลังมีคร
สมานธิกรสวัสดิการที่มีบัญชาระแก่บริษัท เป็นการห้ามแทนบริษัทให้แทนบัญชาระเงิน จำเลย
ยกออกเงินนั้นไป บริษัทจึงเป็นบัญชีเสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ในความผิดฐานยกยอก
เรื่องแจ้งความเหตุ

ฎีกាដี่ 1731/2493 โดยที่เคยถูกจำเลยฟ้องเป็นคดีแพ่ง โดยจำเลยเบิก-
ความในคดีเป็นเหตุ ชั่งถ้าโจทก์แพ้ก็จะทำให้เสียสิทธิครอบครองที่ดินพาท ดังนี้โจทก์เป็น
บัญชีเสียหายฟ้องจำเลยให้

ฎีกាដี่ 191/2494 จำเลยเบิกความเหตุในข้อสำคัญว่าโจทก์ทำผิดเมื่อเหตุ
ให้โจทก์ถูกฟ้อง เช่นนี้จึงอ่าวโจทก์เป็นบัญชีเสียหายแล้ว แม้ท่องมาหากจะยกฟ้องในคดีที่โจทก์
ถูกฟ้องก็ตาม

ฎีกាដี่ 1961/2505 จำเลยถูกเงินแล้วลักษณสังเคราะห์ให้โจทก์ไว้ แล้วไป
แจ้งความว่าเข้าหาย เช่นนี้โจทก์เป็นบัญชีเสียหาย (เพราระการแจ้งนั้นทำให้เห็นว่าโจทก์
เป็นบัญชีลักษณ์อย่างยกยอกเช่นนั้น)

ฎีกាដี่ 2511/2515 จำเลยยกยอกคดีที่เข้ามาแล้วไปแจ้งความว่า
บัญชาระจังรอดไป (เพื่ออ้างพาวังค์) เช่นนี้เจ้าของรอดมิใช่บัญชีเสียหายในความผิดฐานแจ้ง
ความเหตุ (เจ้าของเสียรอดไปเพราระถูกจำเลยยกยอก มิใช่เสียรอดไปเพราระการแจ้ง
ความเหตุ)

ฎีกាដี่ 1261/2517 (ป.ช.ช.) จำเลยที่ 1 ไปถูกเงินโดยเอาหัวเป็น
เรือนอบให้เจ้าหนี้ไว้ แต่ตนยังครอบครองเรืออยู่ ท่อนมาไปแจ้งเหตุว่าหัวเมียนเรือหาย
ขออภัยหัวเมียนเรือใหม่ แล้วนำไปจักหัวเมียนโอนให้แก่บุตร เนื่นนี้ยังไม่ถือว่าเจ้าหนี้
เป็นบัญชีเสียหายในความผิดฐานแจ้งความเหตุ เพราระตอนที่แจ้งนั้นเรือยังมิได้โอนไป
จนไก่หัวเมียนเรือนมาแล้วเรือจึงโอนไป (ที่โจทก์เสียหายนั้นเกิดจากการโอนเรือ
มิใช่เกิดจากการแจ้งความเหตุ)

ฎีกาที่ 1050/2518 จ้าเสยในคดีแพ่งร้องขออุทธรณ์ย่างคดอนาดา
โจทก์ในคดีนี้พึงว่าจ้าเสยแจ้งความเห็นมิได้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาล
โจทก์มิใช่บุํเสียหายโดยตรง

ฎีกาที่ 2614/2518 รายมีภารياจคหะเป็นนายแล้ว จคหะเป็นนักหัชเชิง
โดยแจ้งท่อนายหะเป็นว่าไม่เคยสมรสก่อน เป็นความผิดกฎหมาย ป.อาญา ม.137
หญิงเป็นบุํเสียหายฟ้องคดี ใจ

ฎีกาที่ 324/2520 เมื่อเจ้ามรกรถึงแก่กรรม หุ้นของเจ้ามรกรถที่มีอยู่ใน
ห้างหุ้นส่วนจ้ากคลอกรุณผลประโยชน์อัน ฯ บล็อกแก่ทายาท ซึ่งโจทก์หังสองเป็นทายาท
มีสิทธิในกองมรกรถนั้นทั้ง การที่จ้าเสยแจ้งข้อความท่อนายหะเป็นหุ้นส่วนและบริษัทกลาง
ว่ามีจ้าเสยหั้งห้ากับเค็กราย ส. เป็นทายาทบุํรับมรกรถห่านั้น และขอสละหุ้นอันเป็นมรกรถ
หังหมกในแก่จ้าเสยที่ 1 ที่ 2 จึงเป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเหตุเกี่ยวกับจำนวนทายาท
มากเข้ามีภาระ ด้านนายหะเป็นหุ้นส่วนบริษัทกลางไปครัวพบขอภรร่วงเรื่องทายาท
นางคนยังไม่บรรลุนิติภาวะแล้วรักการให้เป็นไปตามหนังสือสละมรกรถของจ้าเสย ก็จะ
เห็นได้ว่าจ้าเสยที่ 1 และ 2 เป็นบุํรับมรกรถไปหังหมก ชาจห่าให้เสียหายก็โจทก์
หังสองใจ โจทก์หังสองจึงเป็นบุํเสียหายที่จะฟ้องจ้าเสยคดี ป.อาญา ม.137

ฎีกาที่ 1594/2522 บ้านปลูกไว้แล้วและขายปากแก่โจทก์ จ้าเสย
ขอปลูกสร้างบ้านเม็นคุนายนเท็ชขอเชบ้านใหม่ และโกร์บเชบ้านใหม่ไป เป็นการแจ้ง
ความเห็นซึ่งโจทก์ร้องว่าเห็นชอบบ้านที่ขายปาก การแจ้งความเห็นเป็นการกระทำ
ก่อเจ้ามีภาระ ไม่เกี่ยวกับโจทก์ โจทก์มิใช่บุํเสียหายโดยตรงที่จะฟ้องจ้าเสยคดี
ป.อาญา ม.137

ฎีกาที่ 2120/2522 จ้าเสยเข้าความเห็นห้องว่าโจทก์ซิงห์ทัย
และเป็นความเห็น ห่าให้โจทก์เสียหาย โจทก์เป็นบุํเสียหายฟ้องขอให้ลงโทษจ้าเสย
คดี ป.อาญา ม.175, 177 ใจ

ฎีกาที่ 2583/2522 พิพากษายืนคำนภัยก้าวที่ 261๑/2518

เรื่องความผิดตามพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

ฎีกาที่ 515/2502 เช็คลักษณะของลายคน บัญชีลักษณะแท้และคนท้องรับบิล
ตามป.ท.ท. มาตรา 898, 914, 959 และ 967 เมื่อเช็คซึ่นเงินไม่ได้บัญชีลักษณะคนใด
คนหนึ่งเป็นบัญชีเสียหาย

ฎีกาที่ 1085-1088/2518 (ป.ช.ญ.) จำเลยออกเช็ค 4 ฉบับ สั่งจ่าย
เงินให้แก่บุตรอันนำมาแลกเงินสดไปจากโจทก์ ๆ ให้รับแล้วเอาเช็คเหล่านั้นซ่ารับหนี้ให้แก่
บุตรซึ่อ เมื่อถึงกำหนดสั่งจ่าย บุตรซึ่อเอาเช็คเข้ามูลค่าของคน แท้และนาการปฏิเสชการจ่ายเงิน
จึงเอื้อเช็คมาศึกษาให้แก่โจทก์และโจทก์ได้ซ่ารับเงินให้บุตรซึ่อไป ตนนี้เช็คทั้ง 4 ฉบับเป็น
เช็คที่ออกให้แก่บุตรซึ่อ บ่อนโอนไปให้โดยเพียงสั่งมอบแก่กัน เมื่อบุตรซึ่อได้รับเช็คจากโจทก์
ทั้ง 4 ฉบับเป็นการซ่ารับหนี้ บุตรซึ่อจึงเป็นบุตรซึ่อ นับว่าเป็นบุตรของเช็คโดยชอบ ความผิด
ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเกิดเป็นความผิดในวันที่นาการปฏิเสช
การจ่ายเงิน ซึ่งในวันนั้นบุตรซึ่อเป็นบุตรของ บุตรซึ่อจึงเป็นบุตรเสียหายมิใช่โจทก์ แม้เช็คทั้ง
4 ฉบับจะกลับมาอยู่ในครอบครองของโจทก์ภายหลังที่นาการปฏิเสชการจ่ายเงิน โจทก์
ก็เป็นบุตรซึ่อหรือบุตรของนายหัวสังความผิดเกิดขึ้นแล้ว การที่โจทก์จ่ายเงินซ่ารับหนี้แก่บุตรซึ่อไป
จะถือว่าเป็นการจ่ายเงินตามเช็คทั้ง 4 ฉบับหากไม่ จึงถือว่าโจทก์เป็นบุตรเสียหายใน
ความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คในที่

ฎีกาที่ 752/2520 (ป.ช.ญ.) จำเลยออกเช็คซ่ารับหนี้ให้แก่โจทก์รวม
โจทก์รวมลักษณะสั่งมอบเช็คให้แก่ ช. ช.นำเช็คเข้านาการ ๆ ปฏิเสชการจ่ายเงิน
วันที่นาการปฏิเสชการจ่ายเงินเป็นวันเดียวกัน เหตุการณ์ความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเกิดขึ้นเมื่อวันนาการปฏิเสชการจ่ายเงิน เมื่อช่วงนั้น ช.
เป็นบุตรของ ช. จึงเป็นบุตรเสียหายในคือญา แม้ก่อนมาโจทก์จะซ่ารับเงินตามเช็ค -

ໃຫ້ ຂ.ໄປນລ້າ ກົມືກ່ອໃນໂຈທົກວຸນເປັນຍູ້ເສີບຫາບໃນຄືອາຫຼາ ໃນມີສິຫຼີຮ້ອງທຸກໆ ກາຮສອນ-ສວນທີ່ໂຈທົກວຸນເປັນຍູ້ຮ້ອງທຸກໆຈຶ່ງໃນຂອນ ເທົ່ານີ້ມີກາຮສອນສວນຕາມກູ້ມາຍ ພັນການ
ຮັບກາຮຈຶ່ງໃນມີອໍານາຈເຫັນ ໂຈທົກວຸນຈຶ່ງໃນມີອໍານາຈເຂົ້າເປັນໂຈທົກວຸນ

ການພິກຄາມ ປ.ອາຫຼາການພົມປະນາກ

ລົງກາຖີ່ 448/2489 ໜຶ່ນປະນາກພະໜັກ ຮັກນີ້ກະຈະ 6 ຮູ່ປີ ສີອ່າວ
ພະທຸກຽປປັນເປັນຍູ້ເສີບຫາຍ ຮູ່ປີໄກຮູປ່ນີ້ກ້ອງທຸກໆໄກ້

ລົງກາຖີ່ 1325/2490 ກ່ອາວີ່ງກາຮກະທ່າງແພທີບ້າງກນໃນໄຮພຍານາດ
ໂກຍໃນເຈາະຈົງແພທີບຸ້ໄກຮູປ່ນີ້ກ້ອງທຸກໆກນໃນໄຮພຍານາອັນນ ແພທີບ້າງກນໜີ່ຈະດີວ່າເປັນ -
ຍູ້ເສີບຫາຍແລະຮ້ອງທຸກໆໃນໄກ້

ລົງກາຖີ່ 295/2505 ຈ່າເລບໂສ້ພາກ້າຍເກົ່າງກະຈາຍເສີບກ່ອຂຸນນຸ່ມຮັນ
ທີ່ມາປະຮຸນວ່າ "ທ່ານຍາການເນືອງຮ້ອຍເຂົກປີໃນໄກ້ ເປັນນັກສອງໜ້າ ເຫັນເວື່ອສອງແກນ
ເປັນນາຍອົມ ວ່າການທີ່ແຮກກີ້ ກ່ຽນໄກ້ກົນເຈີນແລ້ວວ່າເປັນອ່າງເຊື່ອ" ໂຈທົກວຸນແມ່ນຫາຍການ
ເນືອງຮ້ອຍເຂົກແລະເຫົວ່ານປະຊຸນກ້າຍ ທ່ານຍາການເນືອງຮ້ອຍເຂົກມີເສີບ 10 ກນ ໂຈທົກ
ແລະຫາຍການທຸກໆກນເປັນຍູ້ເສີບຫາຍ

3.2.2 ການພິກອາຫຼາກ່ອງ ທີ່ແຍກເປັນຫົວໜ້ອການພິກທີ່
ຮູ່ນັ້ນ ເພື່ອການສະຄວກແລະງ່າຍແກ່ກາຮທິຈາຣພາ ທັງນີ້ນາຍການວ່າການພິກອາຫຼາການ
- ປະເກີນທີ່ວ່າງ່ອງ (ແບ່ນທິນ) ເປັນຍູ້ເສີບຫາຍ ເຂົກນທີ່ອປະຫາວັນໂກຍຫ້ວ່າໄປໃນໄກ້
ຍູ້ເສີບຫາຍ ຈຶ່ງໃນອ້າຈໃຊສິຫຼີພ້ອງຮ້ອງກ່າເປັນຄືອາຫຼາໄກ້

ລົງກາຖີ່ 1140/2480 ເຈົ້າຂອງຮັດປະຈຳທ່າງໃນມີອໍານາຈເຫັນຍູ້ຫັນຮັດແຍ້ງ
ບຸ້ໂກຍສາຣໃນແນວທາງຂອງກນເປັນຄືອາຫຼາ ອ່າວ່າກະທ່ານີ້ກີກ ພ.ຮ.ນ.ຮັດຍນີ້

ມູ້ຈຸກຮັດຍນີ້ໃນມີອໍານາຈເຫັນຍູ້ຫັນຮັດໂກຍໃນມີໃນອຸ່ນຫຼາກ (ເປັນ
ຍູ້ເສີບຫາຍເນັດກາຮກະທ່ານີ້ໂກຍປະນາກທ່າໃຫ້ນາກເຈັນ)

ฎีกาที่ 125/2485 เอกชนไม่มีอำนาจฟ้องคดี พ.ร.บ.การค้าฯ เพื่อ
ไม่เป็นความผิดอันเกี่ยวไปถึงเอกชนคนใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องความคุ้มครองสิทธิ์
โดยเฉพาะ

ผู้พิมพ์ซึ่งไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องบุลลังเมิกลิขสิทธิ์นั้น

ฎีกาที่ 563/2488 เอกชนไม่มีอำนาจฟ้องบุลลังท้าลายหลวงกราชองเจ้า -
หนังงานที่ประทับลงบนไม้ของตนได้ เพื่อจะไม่ใช่บุลลังหายโดยกรง

ฎีกาที่ 1594/2500 กำนันปล่อยบุลลังหายในคดีช้ำคุณภายในห้องน้ำจาก
การควบคุม ภารยาบุญกายมิใช่บุลลังหายที่จะฟ้องกำนันฐานปล่อยบุลลังซึ่งห้องน้ำ

เห่าที่ยกมาเป็นศักดิ์อย่างพอบ เป็นสังเขปห้าให้เห็นให้ไว้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากการกระทำการผิดทางอาญาดังนี้ บางเรื่องมิใช่เมื่อเรื่องของเอกชนที่จะดำเนินการ
คงต้องเป็นหน้าที่ของรัฐหรือแผ่นดินที่จะต้องดำเนินการทางหนังงานสอบสวน หนังงานอัยการ
ท่อไป ศักดิ์อย่างที่น่าสนใจยังคงมีอยู่น้ำง เช่นความผิดฐานเป็นกบฎ บุลลังหายก่อร้ายหรือ
ร้ายกาจที่ถูกห้องคุกห้องคุกกฎหมาย คงจะจำได้ว่ามีอีกที่ ส.ส.3 ห่านร่วมกันฟ้องอีกัวหน้า
ร้ายกาจที่ทำกារปฏิวัติฯ เป็นกบฎ ชั่งแม้จะเป็นกบฎจริง ก็มิใช่เรื่องที่เอกชนจะดำเนิน
การ เพื่อจะไม่ใช่บุลลังหายโดยกรง ความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าหนังงานท่อสู่รักษาไว้ -
เจ้าหนังงาน บุลลังหายก่อเจ้าหนังงานนั้นเอง (ฎีกาที่ 303/2496)

4) ห้องเป็นบุลลังหายโดยนิติบัญญัติ บุคคลจะเป็นบุลลังหายในทาง
อาญาได้นั้น นอกจากระดับเดียวกันทั้ง 3 ประการดังกล่าวมาแล้ว ยังจะห้องประกอบทั่วไป
หลักเกณฑ์ที่ว่าบุลลังนั้นจะห้องเป็นบุลลังหาย "โดยนิติบัญญัติ" อีกด้วย

"นิติบัญญัติ" แปลว่า โดยนัยของกฎหมาย ซึ่งบุลลังคุกคุกนิยามหานเรียกว่า
"ในสภายาของกฎหมาย" ความจริงแล้ว ว.อาญา มาตรา 2(4) มิได้มีบัญญัติถึงเกณฑ์

ฉันนี้ไว้ แต่เป็นหลักที่ศาลน่านสักกฎหมายทั่วไปที่ว่า "บุคคลในมาตราสกัดหมายมือจะสะอาด"³ มาใช้ ซึ่งความหมายคงอยู่ที่ว่า ในทางการเมืองคือความไม่รับความเสียหายถึงมากเจ็น ท้องสูญเสียทรัพย์ลิน เสรีภาพในเนื้อตัวร่างกาย ซึ่งเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นเห็นได้จริง ๆ ⁴ แต่ถ้าการที่ได้รับความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำการของคนเสียเอง หรือเกิดจากการที่ตนลงมือเข้ามาร่วมในการก่อให้เกิดความบกพร่อง หรือเป็นเพราะความคิดอันทุจริตมุ่งที่จะดำเนินกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ก็ให้รู้ว่ามิใช่บุ้นเสียหายโดยนิ悒ัย ซึ่งเมื่อความจริงจะจะได้รับความเสียหายก็ตาม

หลักที่ว่าท้องเป็นบุ้นเสียหายโดยนิ悒ัยนั้นมีข้อที่สมควรพิจารณาดังนี้ ดัง

4.1 ถ้อยมิใช่บุ้นเสียหายใจเข้ารับประวัติหรือเสียงภัยเข้ารับประวัติ

การสมัครใจหรือการเสียงภัยเข้ารับประวัติหรือเสียงภัยเข้ารับประวัตินั้น "ความยินยอมไม่เป็นธรรม"⁵ ก็จว่าคือเมื่อก่อนของไกรรดิ้งภัยที่เกิดขึ้นหรือควรจะรู้ไว้ เช่นนั้น ก็ยังคงสมัครใจเข้ารับภัยดังนั้น ดังนี้จึงจะมาฟ้องร้องเอาข้อหาทางอาญาไป ไม่ได้

ฎีกาที่ 181/2485 ขันยื่นเรียบกลกเบี้ยเงินเดือนที่ ก.น.กำหนด ไม่ถือว่าเป็นบุ้นเสียหายที่จะฟ้องร้องบุ้นให้กู้ค้ำ พ.ร.บ.ห้ามเรียกกลกเบี้ยเงินเดือน

ฎีกาที่ 355/2493 บุ้นเข้าสมัครใจยอมให้บุ้นให้เข้ารับค่าเช่ามานานถึง ปีเศษ บุ้นเข้าไม่ใช่บุ้นเสียหายที่จะฟ้องบุ้นให้เข้าค้ำ พ.ร.บ.ควบคุมค่าเช่า

ฎีกาที่ 954/2502 หยุงสมัครใจยินยอมให้บุ้นห้ามหั้ง บุ้นไม่ใช่บุ้นเสียหายที่จะฟ้องร้องฐานห้ามหั้งสูก และหากหยุงถึงแก่ความตายด้วย มีการหงหง บุ้นฟ้องร้องไม่ได้คุ้กคัน

3 HE WHO COMES TO EQUITY COME WITH CLEAN HANDS"

4 เรียกว่าเป็นความเสียหายโดยพฤตินัย

5 Volenti non fit injuria

บัญหาเรื่องความยินยอม หรือกรณีสมควรใจเข้ารั้นภัยนั้นหากยินยอมที่การกระทำ
นิ่ม ซึ่งความยินยอมไม่ใช่สาระสำคัญของการกระทำการท่ามกลาง หรือหากเป็นความยินยอมที่ดีข่าวรัก⁶
ก็ถือว่าความสงบเรียบร้อยหรือศิลธรรมอันดีของประชาชน เช่น ยินยอมให้หาร้ายร้ายกาจ
ยินยอมให้เข้าไปในพระอาณาเขตของชองช่องชั้นนี้ บัญญัติให้ความยินยอมจะยังคงดีอ
ว่าเป็นบัญญัติเสียหายหรือไม่เสียงไก

บัญหาที่กล่าวควรยกหลักสำคัญไว้ก่อนว่า ความยินยอมในการประทุษร้ายคุณ
ครองนิ่มให้เป็นลงทะเบียนในทางแพ่ง เมียวประทุษกรรมนั้นจะเป็นความยินยอมทางอาญา⁶
ส่วนในทางอาญาอันนั้น ถ้าความยินยอมของเจ้าทุกคนในสักก็ถือว่าความสงบเรียบร้อยหรือศิลธรรม
อันดีแล้ว ความยินยอมย่อมทำให้การกระทำการไม่เป็นบิดกุญแจ เช่น สมควรใจยกมวยกัน
โดยไม่ได้รับอนุญาต การกระทำการเช่นนี้ทำรากฐานหมายเหตุมันว่าไม่บิดกุญแจ แต่ถ้ายินยอม
ให้เข้าห้องแยกเพื่อห้องการขายแผนของตน ย่อมไม่ถูกห้องห้ามศิลธรรม⁷ ดังนั้นความ
ยินยอมให้เข้าเป็นความยินยอม (ฎีกาที่ 605/2463) ยินยอมให้หาร้ายร้ายกาจເກຮາະເຈົ້າວ່າ
อยู่ในห้องนอน เป็นความยินยอม (ฎีกาที่ 628/2474) ยินยอมให้ออกเรือนทั้ง ๆ ที่รู้อยู่ว່າ
ไม่มีเงินหามเช็ค ความยินยอมเรื่องนี้ไม่ถูกห้ามศิลธรรมอันดี ไม่เป็นความบิดกุญแจ
อาญา (ฎีกาที่ 1403/2508)

เมื่อพิจารณาความหลักที่กล่าวมาแล้ว บัญหาที่อยู่มาเมื่อก่อนว่า เมื่อความยินยอมไม่อาจ
ยกเว้นให้การกระทำการเป็นบิดกุญแจ หากความยินยอมนั้นถูกถือว่าความสงบเรียบร้อยหรือศิลธรรม
อันดีแล้ว บัญญัติให้ความยินยอมเรื่องนั้นจะยังคงดีกว่า เป็นบัญญัติเสียหายโดยปฏิเสธ ที่จะมีผลให้ห้องร้อง

6 พจน์ บุชปากน : ก้านรรยาฯ ป.พ.พ.ว่าด้วยละเมิด (หน้า 47)

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเบติบีติกสภา 2520

7 หมาย แสงอุทัย : พุกโน๓กห้ายฎีกาที่ 616/2482

อยู่ก็อยู่ไปหรือไม่ มนูญานี้นักนิติศาสตร์ซึ่งมีความคิดเห็นไม่ลงรอยกันอยู่ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า เนื่องความยินยอมนั้นขัดก่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ทำให้การกระทำการยังเป็น ความยิ่งแล้ว ความยินยอมหรือความสมัครใจของผู้เสียหาย จึงไม่ใช่สาระสำคัญ ผู้เสียหายจึงอาจใช้สิทธิฟ้องร้องค่าเนินเป็นคดีได้ เช่น บินยอมให้ห้ามร้ายร่างกาย บินยอม ให้เข้า บุกรุกห้ามร้ายหรือความรุกรานในฐานผู้แหน่งโภชนาคมธรรม หรือบุพพารี ย่อมเป็น ผู้เสียหาย⁸ อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าความยินยอมกับหลักผู้เสียหายโดยนิติบัญญัติ เป็นคนละเรื่อง คนละประเท็ง จริงอยู่เมื่อกฎหมายกระทำการห้ามค่า เป็นความยิ่ง ก็เป็นหน้าที่ขององค์กรของรัฐ (พนักงานอัยการ) ที่จะฟ้องร้องค่าเนินคดี ในส่วนผู้ให้ความยินยอมนั้น ย่อมไม่อาจถือ เป็นผู้เสียหายได้ เพราะหากหลักเกณฑ์ผู้เสียหายโดยนิติบัญญัติ หากบินยอมให้ฟ้องร้องค์อาจ เห็นบินเท่ากับเป็นการใช้สิทธิโภชนาไม่สุจริต เช่นในทางแพ่งนั้นเอง จึงไม่น่าที่จะเป็น เจกนารมณ์ของกฎหมาย⁹ ในทางค่าพิพาทอาญาภัยการยังไม่มีความย่างที่แนรัก เพียงมีค่า พิพาทอาญาที่ ๑๐๘๓/๒๕๑๐ กรณีมีสมัครใจรุกมวยกันโดยมิได้รับอนุญาต ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะฟ้องร้องค่าเนินคดีไม่ได้ ซึ่งเรื่องนี้ได้กล่าวมาตอนหน้า ประเพณีน้ำจะดีกว่าความ บินยอมไม่ขัดก่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี จึงน่าจะทำให้การกระทำไม่เป็น ปิ๊กมากกว่า ส่วนใหญ่เท่าที่ปรากฏในค่าพิพาทอาญาภัยการเป็นเรื่องพนักงานอัยการฟ้องร้อง คดีสอง

4.2 ห้องไม้มีส่วนยิ่งหรือมีส่วนร่วมในการกระทำผิด
การเจกนาระหารร่วมในการกระทำผิด ย่อมถือได้ว่ามีส่วนก่อให้เกิดการ
กระทำผิดซึ่งก้าย ความยิ่งจึงเป็นผลมาจากการกระทำของผู้นั้นร่วมอยู่กับ หลักกฎหมาย
ที่ร่วมไม้มีส่วนร่วมอนุญาตให้บุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำผิดของตนเอง

8 ทวี เจริญพิทักษ์, อุ่นมาศ ใจสมุทร : ค่าอธิบาย ป.ว.อาญา หน้า 46
 อักษรสาส์น, 2508

9 ภูศักดิ์ ศรีนิล : ค่าอธิบาย ป.ว.อาญา หน้า 11, พิมพ์ครั้งที่ 1
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ฎีกาที่ 1390/2479 สมควรใช้เข้าวิว่าทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน
ป่ายให้ป่วยหนักไม่อาจฟื้นอีกป่วยหนักว่าทำร้ายร่างกาย

ฎีกาที่ 78-79/2502 ทั้งคนทั้งจะเสาะค้ากัน ในดีดว่าเป็นบุคคลเสียหาย
ฉันจะมาฟ้องร้องขอให้ถอดโทษฐานคุณมิเนื่องหน้า

ฎีกาที่ 1083/2510 สมควรใช้เข้ากรณวยกโนโภมิไก์รับอนุญาต ป่วยให้
ป่วยหนักจะมาฟ้องร้อง เอาขิกแก้กันมิไก้

มีคำพิพากษาฎีกานี้แล้วใจอยู่เรื่องหนึ่งคือ ฎีกาที่ 252/2518 เป็นเรื่อง
โจทก์ลงบหความในหน้านั้นสืบทิมพ์เป็นการหมิ่นประมาทจ่าเลยก่อน ภายหลังจ่าเลยจึงลง
บหความเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์น้าง โจทก์จึงฟ้องจ่าเลยว่าหมิ่นประมาท พาลฎีก
วินิจฉัยว่าเป็นการกระทำที่แยกคนละคอก โจทก์เป็นบุคคลเสียหายมิอ่านใจฟ้องจ่าเลยฐาน
หมิ่นประมาทได้¹⁰

การเข้าร่วมกระทำการใดๆ ก็ตามที่กระทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ยังฉันจะทำให้ไม่
เป็นบุคคลเสียหายโดยนิติบัณฑ์ ควรจะถืออนลักษณะว่าบุคคลมี เจตนากระทำการใดๆ โดยเจตนาเข้าร่วม

10 ศ.จิคกิ ติงศภพ : "การที่มีคามาทำเรากัน ไม่มีความชอบที่จะก่อตน
เห็นเดียวกับเรานั้นไม่มีความชอบธรรมที่จะศรีษะ
เข้า นอกจากเป็นการป้องกันสิทธิ เรื่องนี้ไม่ทราบ
ว่าโจทก์ลงบหความว่าจ่าเลยอย่างไร จ่าเลยจะแก่
ศึกษาเมื่อตนหัวความของจ่าเลยเป็นการแก้ชอกถ้า
หาที่พากพิงถึงจ่าเลย เพื่อแสดงความชอบธรรมป้อง
กันกันกาม ม.329 เท่านั้น มิใช่ถือโอกาสแก้แค้นค่า
โจทก์น้าง" , พุกโน๊กท้ายฎีกา 252/2518

ในการกระทำอันเป็นสาระสำคัญที่ก่อให้เกิดความผิด ในหลักกฎหมายทั่วไปของประเทศไทย
"ความผิดไม่เท่าเดย์กัน"¹¹ กล่าวคือหากความผิดของโจทก์พิจารณาแล้วไม่ใช่สาระ
 สำคัญแห่งการกระทำผิด หรือพิจารณาค้านจ่าเลยแล้ว จ่าเลยกระทำผิดอันเป็นสาระสำคัญ
 ปัจจุบันฝ่ายโจทก์ ฯ อาจใช้สิทธิฟ้องร้องค่าเสนคตให้ เนื่องด้วยในประเทศอังกฤษ จ่าเลย
 หลอกลวงโจทก์เพื่อให้ขอหน้าในทั่วไปของประเทศไทย โจทก์คิดว่าจ่าเลยมีอำนาจแท้จริง จึงรับ
 รือและชำระเงินให้จ่าเลย ภายนลังปราชญ์ว่าจ่าเลยไม่มีอำนาจโอนขยายหน้า เพราะมิใช่
 เจ้าของที่แท้จริง โจทก์จึงฟ้องจ่าเลย ฯ ท่อสู่ว่าการที่โจทก์อนเงินค่าขอหน้าให้จ่าเลย
 เป็นการผิดกฎหมาย ฯ.ร.บ.แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อันเป็นข้อกฎหมายอังกฤษ
 ศาลอังกฤษตัดสินว่า โจทก์กระทำไปโดยไม่รู้ว่าการนั้นเป็นนิคต์กฎหมายทั้งหลาย แท้จรด
 นั้นมีเจตนากระทำผิดมากทั้งหมด คู่กรณีกระทำผิดไม่เท่าเดย์กัน โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องคดี
 ໄก์¹²

โจทก์ยินยอมให้จ่าเลยห้าม (ในขณะที่การดำเนินแห่งเป็นข้อกฎหมาย) จ่าเลย
 กระทำการโดยประมาทดิ่ง เนื่องด้วยในโจทก์ได้รับอันตรายสาหัส ทางของเอมริกัน
 (นางรุ่ง) ว่าโจทก์ไม่มีสิทธิฟ้อง¹³

4.3 ความเสียหายนั้นถ้อยไม่เกิดจากความคิดอันทรรศน์ บุ้งที่จะ ดำเนินกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

หลักชี้อนี้หันมองเดียว กับหลักทางแห่งที่ว่า การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการท้อง
 ห้ามซักแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพนิชย์สืบหรือซักท่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี

11 "Parties were not in pari delicto"

12 : คดี Shelley V. Paddock and another (1979), Court of Appeal
 The England Law Reports. (AER, ALL.E.R.)

13 : Nash V. Meyer (1934) 54 Idaho 283, 31 p.2d 273

บ่อมอกเป็นโน้มนะ¹⁴ นอกจากนั้นการซ่าระหนีเป็นการอันเป็นชื่อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันคือ บ่อมไม่อาจเรียกร้องคืนทรัพย์ได้¹⁵

ฎีกาที่ 771/2493 จ่าเรียนหลอกหลวงโจทก์ว่าจะขายชนบัตรป้อมให้โจทก์ ในเงินจ่าเรอยไป ปรากฏว่าจ่าเรยไม่มีชนบัตรป้อม โจทก์ไม่อาจฟ้องจ่าเรยว่าฉ้อโกง

ฎีกาที่ 1043/2498 โจทก์ถูกจับในเรือนเงินให้จ่าเรยพูดงานปล้ำไม่เพื่อช่วยให้เก็บไม้กิน เป็นการให้สิบบนเจ้าพักงาน บุตรในสิบบนไม่มีลิขิตที่จะฟ้องบุตรรับสิบบนในฐานะบุตรเสียหาย

ฎีกาที่ 340/2506 มองเงินให้จ่าเรยไปเพื่อวิงเก็บกับซึ่กการและบุตรเสียหาย เพื่อให้บุตรพ้นคดี ไม่ใช่บุตรเสียหาย

ฎีกาที่ 1573/2520 โจทก์ประสงค์จะให้ป้ายวงกอมแซกการเสียภาษีป้อมมาติดรถ และมองเงินให้จ่าเรยไปรักษา ซึ่ง หรือนาป้ายวงกอมแซกการเสียภาษีป้อมมาให้ โจทก์ไม่ใช่บุตรเสียหายที่จะฟ้องจ่าเรยว่าฉ้อโกง

ฎีกาที่ 1472/2522 โจทก์จ้างจ่าเรยด่างป่าภิก ป.ท.คิน ม.๙, ๑๐๘ แม้จ่าเรยจะหลอกหลวงเอาค่าจ้างจากโจทก์ โจทก์ก็ไม่ใช่บุตรเสียหาย เพราะร่วมกระทำภิกกับจ่าเรย

ข้อสังเกต เมื่อบุตรเสียหายโดยตรงในมีฐานะเป็นบุตรเสียหายโดยนิติธรรมแล้วบุตรเสียหายรักการแทนยอมมีในไว้ จึงไม่อาจใช้สิทธิอย่างเช่นที่ ว.อาญา มาตรา ๓ กำหนดไว้ได้ เช่น อนุญาตินายอมให้บุตรอันทำแท้ง เป็นกรณีสมควรให้เข้ารับผลร้ายนั้นเอง

14 : ป.พ.พ. ม.113

15 : ป.พ.พ. ม.411

จึงมิใช่บัญเสียหายโดยนิตินัย ดังนั้นหากหลังจากทาง บิการของห้องเชิงในอำเภอที่ใช้สิทธิ์การแทน ในการที่จะฟ้องร้องบุคคลท่านให้ห้องดึงแก่ความหายไป (ฎีกาที่ 954/2502) หรือการสมัคร ใจวิว่าทำร้ายกัน ถ้ายกไปยื่นหนังหายไป บิการการค้าของบุคคลภายในอำเภอท้องร้องไป นอกจากนั้นในกรณีที่กฎหมายไม่อนุรับให้เป็นบัญเสียหายโดยนิตินัยบ่อนี้ยังต้องสิทธิ์ของ บุคคลเท่านั้น แต่ไม่ใช่เป็นเหตุให้ความบิกระรังสินไปกว่า ดังนั้นหนังงานอัยการอาจเป็นบัญ คำเป็นการฟ้องร้องลงโทษบุคคลทำผิดไป โดยเฉพาะถ้าเป็นความบิกร้ายแย่ยืนกิน ซึ่งหนังงาน สอบสวนมีอำนาจสอบสวนให้โดยไม่จำกัดท้องทุกช่องบัญเสียนายก่อน

2. บัญเสียหายจัดการแทนบัญเสียหาย (มาตรา 4,5,6) ความจริงแล้ว บัญเสียหายจัดการแทนเป็นแค่เพียงบุคคลอื่นซึ่งมิใช่บุคคลที่ได้รับความเสียหายโดยตรง แยกกฎหมาย เสื่งเห็นว่าในบางกรณีบัญเสียหายจริง ๆ ไม่อาจหรือไม่อยู่ในฐานะที่อาจคำเป็นการเองไป หากจะไม่คำนึงถึงเรื่องการจัดการแทนแล้ว ผลเสียอาจถูกเป็นข้าปแก่บัญเสียหาย จึงให้จัด ให้มีบุคคลจัดการแทนบัญเสียหายไว้ในมาตรา 4,5 และ 6 ว.อาญา ซึ่งบุคคลตามมาตรา ดังกล่าวนั้นมีฐานะ เสมือนเป็นบัญเสียหายใช้สิทธิ์ของบุคคลเสียหายไปทุกกรณีตาม ว.อาญา มาตรา 3 และจัดให้ความเป็นบุคคลเสียหายอีกจำพวกหนึ่ง

2.1 สามี -ภรรยา

ป.ว.อาญา มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในคดีอาญาซึ่งบุคคลเสียหายเป็นหลักมีสามี ห่วงนั้นมีสิทธิ์ฟ้องคดีให้เงื่อง โดยมิถองให้รับอนุญาตของสามีก่อน”

วรรคสอง “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 5(2) สามีมีสิทธิ์ฟ้องคดีอาญาแทน ภรรยาให้คดีเมื่อให้รับอนุญาตโดยรักด้วยจากภรรยา”

ข้อสังเกต

1. บทบัญญัติในมาตรา 4 แสดงให้เห็นว่าหากหลังจากห้องเชิงมีสามีเป็นบุคคลเสียหาย โดยตรงแล้ว ก็สามารถดำเนินคดีความล่าพังคนเงื่อง มิถองขอรับอนุญาตจากสามีอย่างเช่น

คดีแพ่ง (ก่อนแก้ไขใหม่ 2519) ทั้งนี้เพรา阔ถืออาญาเป็นเรื่องกระหนင์สิทธิเสรีภาพในร่างกาย อันเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้บุกรุก มิใช่เกี่ยวกับในทางทรัพย์สินอย่างเช่นคดีแพ่ง

2. ในกรณีที่หนูงเป็นบุตรเสียหาย หากไม่ประสงค์จะรักการเงื่องจะให้สามีดำเนินการแทน กฎหมายบังคับแท้เพียงว่าให้หนูงมีสามีอนุญาตโดยรักแจ้ง ก่อสามีฯ จึงมีสิทธิจัดการแทน การอนุญาตนี้กฏหมายมิให้บังคับว่าก้องหัวเม็นหนังสือ จึงอาจพิเคราะห์ เอาจากพฤติกรรมว่ามีการอนุญาตกันก็เพียงพอแล้ว

3. มาตรา 4 วรรคสอง อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 5(2) จึงหมายความว่า หากหนูงมีสามีถูกทำร้ายถึงทายหรือบุกเจ็บจนไม่สามารถรักการเงื่องได้อ้า สามียอมมีสิทธิจัดการแทนให้ก้ามมาตรา 5(2) โดยผลของการนี้จึงเป็นก้อนมา ขอคำอนุญาตอย่างเช่นมาตรา 4 วรรคสอง เพราโดยสภาพแล้วหนูงก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะให้คำอนุญาตให้อยู่ในก้วแล้ว ข้อแยกก่อภัยกันคงอยู่ที่ว่าการจัดการแทนตามมาตรา 4 ย่อมเป็นไปได้ในความพิศทุกๆ ประเภท ส่วนกรณีมาตรา 5(2) จะก็จะเฉพาะกรณีถูกทำร้ายถึงทายหรือบุกเจ็บจนไม่สามารถรักการเงื่องได้เท่านั้น

4. โดยนักกฎหมาย หากสามีเป็นบุตรเสียหายมาก และมิให้ถูกทำร้ายถึงทายหรือบุกเจ็บจนไม่สามารถรักการเงื่องได้ จะใช้มาตรา 4 ศักกล่าวนี้ว่าให้ริบยาจัดการแทนโดยให้สามีให้คำอนุญาตโดยรักแจ้งบ้างจะได้หรือไม่ เรื่องนี้ถ้ามองถึงเจตนาหมายของบัญญัติในมาตรา 4 ว.อาญา ในขณะที่ร่างนั้นกังวลกับว่าไม่ได้ เพราเจตนาหมายของมาตรา 4 แสดงอยู่ในก้วว่า บัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เก่า) ที่เห็นว่า หนูงมีสามีเป็นคนหย่อนความสามารถในการที่จะจัดการทรัพย์สิน (บัญญัติ) ศักนั้นในทางอาญาจึงบัญญัติเฉพาะให้สามีจัดการแทนหนูง (ซึ่งเห็นว่าเป็นบุตรเสียของสามีโดย)

อย่างไรก็ตาม หลังจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2519 ประกาศใช้ขึ้นมีผลเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายเดิม โดยเฉพาะ การจัดการทรัพย์สินของหนูงมีสามี เป็นบลเปลี่ยนแปลงที่ว่ามีสิทธิเท่าเทียมกับโดยผลแห่ง

ชายและหญิงตามมาตรา 1476 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ให้ชายและหญิงรักการเล่นสมรสร่วมกัน จึงทำให้เห็นว่า เทคนิคการนับของกฎหมายกังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป เมื่อให้เอกสารนั้นกับคนเดียวกันก็จะพิจารณาได้ก้าว หากกฎหมายให้ลิขิตรายรักการแทนหญิงได้ โดยนัยกับกันก็จะให้ลิขินผู้จัดการแทนชายได้ก้าว (หากพิจารณาไว้ลิขิตร่างให้ยกเว้นกันจริง ๆ)

5. การใช้สิทธิจัดการแทนตามกรณีของ ว.อาญา มาตรา 4 นั้น จะก่อเป็นสามีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย (เที่ยบฎีกาที่ 1056/2503)

6. สามีเมื่อต้องฟ้องความผิดทางอาญาที่ภริยาของตนเป็นผู้เสียหาย ก็ต้องเมื่อมูลความนิยมเกิดขึ้นภายหลังจากเป็นสามีภริยาแล้ว (ฎีกาที่ 630/2489)

2.2 บัญชีแทนโดยชอบธรรม บัญชีอนุบาล (มาตรา 5(1))

ในกรณีความผิดอาญากระทำการท่อระบายน้ำ หรือระบายน้ำที่ความสามารถ ว.อาญา มาตรา 5(1) ในบัญชีแทนโดยชอบธรรมหรือบัญชีอนุบาล แล้วแต่กรณี จัดการแทน

บัญชีแทนโดยชอบธรรม คือ บัญชีแทนของบัญชีเบ่าว ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1569 บัญชีที่ให้บัญชีอ่านใจปักครองเป็นบัญชีแทนโดยชอบธรรมของบุตร ในกรณีที่บุตรถูก海棠สั่งให้เบนกันไว้ความสามารถหรือสมมุติไว้ความสามารถ บัญชีอ่านใจปักครองยอมเป็นบัญชีอนุบาลหรือบัญชีหักยแล้วทั้งกรณี และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1566 บัญชีที่ว่า บุตรซึ่งยังไม่มีรายลุนิกิจภาวะท้องอยู่ให้อ่านใจปักครองของบุคคลทราบ

โดยบลอกของบัญชีในมาตรา 1566 และ 1569 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กังกล่าวมา จึงทำให้เห็นว่า หั้งบิตรและมารดาทั้งสองเป็นบัญชีแทนโดยชอบธรรมของบัญชีเบ่าว ซึ่งแยกกันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เงิน) ที่ให้การเป็นบัญชีอ่านใจปักครองและ เป็นบัญชีแทนโดยชอบธรรมของบุตรบัญชีเบ่าว จึงทำให้เห็นว่าหั้งบิตรและมารดาทั้งสองมีลิขิตรักการแทนบุตรบัญชีเบ่าว ให้โดยบลอกของมาตรา 5(1) ว.อาญา เพราเป็นบัญชีแทนโดยชอบธรรมก้าวไป

บัญชี กือ บัญชีอนุนาออกนิริการสามารถในกรีกตาม ป.ท.พ. มาตรา 29 และมาตรา 30 ซึ่งโภษนสักแล้วก็อยู่ในถุงพินิจของศาลในการที่จะตั้งบุคคลให้เป็นบัญชีอนุนาอ์ในกรณีที่ศาลสั่งให้สามีหรือภรรยาเป็นคนนิริการสามารถ ภรรยาหรือสามีย้อมเป็นบัญชีอนุนาอ์โภษนสักของกฎหมาย (ป.ท.พ. มาตรา 1463) บัญชีอ่านจากกรองเป็นบัญชีอนุนาอ์เบ่าว่า ซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนนิริการสามารถ โภษนสักของ ป.ท.พ. มาตรา 1569

ข้อสังเกต

1. โภษนสักแห่งกฎหมายที่ให้มีการหากา เป็นบัญชีแทนโภษนสักของบัญชีเบ่าว่า จึงทำให้เห็นว่า การที่จะเป็นบัญชีแทนโภษนสักของบัญชี ก็ โภษนสักในแต่ละบุคคลนั้น ไม่ใช่บัญชีของบุคคลนั้น แต่เป็นบุคคลนั้น ที่ต้องเป็นบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกานี้ 1405/2512) ซึ่งเรื่องนี้ ขอให้สังเกตให้ถ้วนเท็จก่อทั่งจากกรณีการใช้สิทธิในฐานะบัญชีพนักการีตามมาตรา 5(2) ซึ่งศาลมีฎีกานี้ว่า ในด้านความเป็นจริง (ฎีกานี้ 1384/2516 ป.ช.ญ.) ข้อ พิพากษาจึงแทรกทั่งกันในแต่ละบุคคลว่า ก่อกรณีตามมาตรา 5(1) ท้องเป็นบุคคล นารดาโภษนสักแห่งกฎหมาย เพราจะถ้าไม่ชอบด้วยก็มิใช่บัญชีแทนโภษนสักของบุคคลนั้น เป็นกรณีตามมาตรา 5(2) ถ้าเป็นบุคคลนารดา (ที่อยู่ในความเป็นจริง) ซึ่งถือว่าเป็น บัญชีพนักการี ก็ไม่ท้องคำนึงว่าจะเป็นกรณีของบริษัทหรือของบุคคลนั้นหรือไม่ แค่ทั้งนี้ก็ต้อง คำนึงว่าการใช้สิทธิของพ่อแม่ (บุพพการี) ตามมาตรา 5(2) ท้องเป็นเรื่องที่บัญชี - สันทาน (ลูก) ถูกทำร้ายดึงดายหรือมากเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้เท่ามั้น สำหรับการใช้สิทธิในฐานะบัญชีแทนโภษนสักของบุคคลนั้น นั้นเป็นไปในความต้อง ทุกชนิด หันนั้นควรระลึกไว้ในแต่ละบุคคลนั้น การฟ้องร้องคดี

2. กรณีเมื่อสังเกตว่า ตามมาตรา 5(1) นั้นถ้าบัญชีแทนโภษนสักจะ ในรักการแทน แท้จะใช้สิทธิ์อนุญาตให้บัญชีเบ่าว่า รักการเอง เรื่องอนุญาตให้บัญชีเบ่าว่าฟ้องคดี ศัพน์จะไก่หรือไม่ เรื่องนี้ คำพิพากษาฎีกานี้ 563/2517 วินิจฉัยว่า บัญชีเบ่าว่ายังไง

รับความยินยอมจากนักกิจไม่สามารถดูข้ามเป็นโจท์ร่วมห้องคอก็ได้ เพราะว่าถูกประดังก์ของมาตรา 5(1) และอยู่ในศรีว่ากฎหมายประดังค์จะให้บัญชีแทนโดยชอบธรรมค่าเป็นการแทน ดังนั้น กรณีของบัญชีบุนนาคก็คงแปลงไปในลักษณะเดียวกัน

3. มาตรา 5(1) ระบุให้บัญชีแทนโดยชอบธรรมหรือบัญชีบุนนาคเท่านั้น แต่ไม่ได้คลุมถึงบัญชีพิเศษของคนเสมือนไร้ความสามารถด้วย

4. มาตรา 5(1) ในส่วนของบัญชีบุนนาค ใช้อีกคำว่า "บัญชี
ความสามารถ" เมื่อพิจารณาประกอบกับเจ้าท่าให้เห็นว่าจะหมายถึง "คนไร้ความสามารถ" ก็แล้ว บัญชีแทนโดยชอบธรรมจัดการแทนบัญชีเยาว์และบัญชีบุนนาคจากการแทนคนไร้ความสามารถ ที่กล่าวเรื่องนี้ เพราะคำว่าบัญชีไร้ความสามารถนั้น มีความหมายกว้าง ทั้งให้ศึกษาภัยมาแล้วในกฎหมายสังคมมนุษย์บุคคลนั้นรวมถึง บัญชีเยาว์ คนไร้ความสามารถ และคนเสมือนไร้ความสามารถ อันเป็นบุคคลที่มีความสามารถจำกัด ในเมื่อมาตรา 5(1) ไม่ได้มีคำว่าบัญชีพิเศษไว้ จึงน่าจะเห็นได้ว่า บัญชีไร้ความสามารถตาม ม.5(1) นั้น หมายความเฉพาะคนวิกฤตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถเท่านั้น

มูลน้ำท่อไม่มีว่า คำว่า "บัญชีบุนนาค" ตาม ม.5(1) นี้ จะหมายถึงบัญชีบุนนาค ที่ศาลมีคำสั่งแหงห้องเรียนให้ใน ทั้งนี้ เพราะหากพิจารณาจากบทบัญญัติใน ม.6 เว่องบัญชีแทนเฉพาะคดีที่ว่า "...หรือเป็นบัญชีวิกฤต หรือคนไร้ความสามารถในมีบัญชีบุนนาค" ซึ่งแสดงอยู่ในศรีว่า บัญชีบุนนาคจะหมายถึงบัญชีบุนนาคตามความเป็นจริงด้วย ก็แล้วก็ เป็นบัญชีบุนนาค (Custodian) ของบัญชีวิกฤตที่ความเป็นจริงอยู่โดยที่ศาลยังไม่ได้สั่ง ในเบื้องตนไร้ความสามารถ นักจากนั้นหากพิจารณาตาม ป.พ.พ. ม.29 ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลวิกฤตบัญชีใด ถ้าสามีภรรยาทั้งคู่ บัญพาการ์บัญชีบุนนาค หรือบัญชีพิเศษก็ได้ หรือพมภกงานอัยการทั้งคู่ ร้องขอห้องคอกแล้ว ศาลมจะสั่งให้บุคคลบัญชีนั้นเป็นคนไร้ความสามารถ ก็ได้" ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า คำว่าบัญชีบุนนาคตาม ป.พ.พ. ม.29 นั้น น่าจะหมายถึงบัญชีบุนนาค

คนวิกลจริยกอยู่ท่านความเป็นจริงนั่นเอง ดังนั้นจึงมีความเห็นของนักนิติศาสตร์บางท่านว่า คำว่า บัญชีบุคลากร ม.5(1) ดังกล่าวข้างต้นหมายถึง บัญชีบุคลากรของคนวิกลจริยกความเป็นจริงทั่วไป¹⁶

5. หากผู้เข้าร่วมห้องเรียนไม่สามารถได้รับการสอนโดยชอบธรรมหรือบัญชีบุคลากรจะถูกดำเนินคดีแทนให้ก้าม ม.5(1) การพิจารณาคดีของอาสาสมัครบัญชีใน ม.6 เรื่องบัญชีแทนเจ้าหน้าที่กล่าวที่ถูกห้องนักการร้องขอท่อทางเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบัญชีแทนเจ้าหน้าที่ดำเนินการก่อไป

2.3 บัญชีพกการ บัญชีบุคลากร สามีภรรยา (มาตรา 5(2))

กรณีความมาตรา 5(2) มีข้อสังเกตเบื้องต้นว่า สิทธิ์ของการแทนเป็นไปโดยผลของกฎหมายเช่นเดียวกับกรณีความมาตรา 5(1) โดยที่มีคดีของก้ามรับความปัจจัยจากบัญชีเสียหายที่แท้จริงอย่างเช่นกรณีความมาตรา 4 เรื่องสามีภรรยา กรณีความมาตรา 5(2) เป็นเรื่องบัญชีเสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือมากเจ็บจนไม่สามารถรักษาตัวเองได้ กฎหมายในบัญชีพกการ บัญชีบุคลากร สามีหรือภรรยาของบัญชีเสียหายนั้นจัดการแทนให้ก้ามมาตรา 5(2) ทั้งนี้เป็นไปโดยเหตุผลที่ว่า บัญชีเสียหายจริง ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่จะรักษาตัวเองได้เพรากายไปแล้วหรือมากเจ็บอยู่ในอาจก้ามการเงื่อนไข

บัญชีพกการ ก็อยู่บัญชีสายโอลิมปิกอย่างเช่นไปลิปนิกแก้ท่อ แม่ปู ฯลฯ ฯ

ขาย หัวก ฯลฯ

บัญชีบุคลากร ก็อยู่บัญชีสายโอลิมปิกอย่างลงมาลิปนิกแก้สูก หลาน เนือน
โนลน ฯลฯ

16 ทว. เจริญพิทักษ์, อุนุมัติ ใจสมุทร : คำอธิบาย ป.ว.อ.อาญา หน้า 73
อักษรสาส์น 2508

หั้งบุพการีและบูร্ঝสืบสันคดีอหังค์สืบสายโลหิตความเป็นเจิงเป็นสำคัญ¹⁷
 (ฎีกาที่ 303/2497, 1526/2497, 1384/2516) หั้งนัน บุกรบุญธรรมและบูร์บุกร -
 บุญธรรมจึงมิใช่บุพการีหรือบูร์สันคดีของกันและกัน (ฎีกาที่ 956/2509)
 แก่สำหรับสามีภริยาท้องถือเอกสารกฎหมาย กล่าวก็อต่องเป็นสามีภริยาภัน
 โดยชอบด้วยกฎหมายในขณะพิจิญเป็นสำคัญ (ฎีกาที่ 1056/2513)

ขอสังเกต

1. กรณีความมาตรา 5(2) นี้จำกัดเฉพาะบูร์เสียหายถูกทำร้ายถึงกายหรือ
 นาคเจ็บจนไม่สามารถดักการของไก่ กรณีจึงน่าจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีการประทุษร้าย
 ท่อชีวิตรหรือร่างกายในหมวดที่เกี่ยวกับความผิดต่อชีวิตรหรือร่างกายความมาตรา 288 ถึง
 มาตรา 300 เป็นหลักนั้นเอง ซึ่งเข้าใจว่ากรณีดังกล่าวมาเป็นเรื่องที่ความกายหรือกรณี
 นาคเจ็บเป็นผลโดยตรงมาจากอาการทำร้าย จึงทำให้น่าคิดว่า หากความกายหรือกรณีมากเจ็บ
 นิใช่บลໂຄຍທຽງ แท้เป็นกรณีที่บูร์กระทำการท้องรับโทษหนักขึ้นจะปรับเข้าไปกับมาตรา 5(2)
 เพียงไรหรือไม่ เช่น การกระทำการขัดความมาตรา 310 การหน่วงเหนี่ยวหรือกังขังอยู่อัน
 หรือกระทำการในบูร์อันท้องปราหาจากเสรีภาพในร่างกายและเป็นเหตุให้บูร์ถูกกระทำถึงแก่
 ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัส (มาตรา 310 ป.อาญา) ทั้งนี้จะอยู่ในความหมาย
 ของการ "ทำร้าย" ตามมาตรา 5(2) หรือไม่ บูร์เชื่อมโยงความเห็นว่ากรณีของการ
 ทำร้าย น่าจะอยู่ในความหมายของคำว่า "ประทุษร้าย" ตาม ป.อาญา มาตรา 1
 (6) ที่ว่า "ใช้กำลังประทุษร้าย หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจ
 ของบุคคลไม่ว่าจะทำโดยใช้แรงกายภาพหรือวิธีอื่นๆ และให้หมายความรวมถึงการ
 กระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถดักขินได้ ไม่ว่า -

17 : ในค่านิยมว่าจะเป็นบุพการีหรือบูร์สันคดีโดยถูกห้องความภัยหมายหรือไม่

จะใช้ยาทำให้มีน้ำเสื้อกลิ่นในกล้ามเนื้อ หรือใช้วิธีอื่นในการรักษาที่บุกรุกทำท้องรับโทษหนักขึ้น เพราะผลของการรักษาทำวาย และคงจะไม่มายเฉพาะการรักษาโดยเจตนาเท่านั้น

2. ถ้าความร้ายแรงจากการรักษาขัดขืนไม่เข้าเกณฑ์ในมาตรา 5(2) เรื่องถูกทำร้ายมากเจ็บ แท้ยังสามารถจัดการลงโทษได้ บุพพาการ์ บุสืบสันทาน หรือสามีภริยา แล้วแต่กรณี ก็ไม่อาจใช้วิธีจัดการแทนได้ เว้นแต่กรณีพิเศษอย่างใดที่สามีจัดการแทนตามมาตรา 4 ซึ่งหากล้าวมาแล้ว หรือมีบุคคลก่อเรื่องมูลข่าวสารในจัดการแทนตามหลักการน้อมถ้วนใจอยู่หัวไป (ฎีกาที่ 890/2503)

3. บุคคลอื่น ๆ ซึ่งมิใช่บุพพาการ์ บุสืบสันทาน หรือสามีภริยา แม้จะจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิด เชน พี่น้อง ลุง ป้า น้า อ่า ฯลฯ ในมิฉะนั้นให้จัดการแทนตามกรณีของมาตรา 5(2) ในบางกรณีจึงอาจทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องของกฎหมายที่หากตัวบุคคลที่จะดำเนินการแทน เช่น กรณีกฎหมายฎีกาที่ 866/2494 ที่รายชื่อบุคคลเสียหายซึ่งถูกตัดบัญฑิต ชนภายในโดยประมาณ แม้จะ เป็นหัวหน้าครอบครัว และบุคคลการนรบกของบุคคลในมิฉะนั้นที่จะเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา หรือขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานสืบการ ตาม ว.อาญา มาตรา 5 กำหนดตัวบุคคลที่จะจัดการทางคดีแทนบุคคลเสียหายไว้แล้ว ข้อเท็จจริงก็คือพากษายกฟ้อง กังกล่าวหากบุคคลเสียหายไม่มีบุพพาการ์ บุสืบสันทาน และยังคงเป็นโสคบุคคลทั้งบรรลุนิติภาวะ แล้ว กรณีในอาจดำเนินการทางบุคคลเสียหายได้ ก็ต้องให้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง ร้องให้ได้เพียงเท่านั้น

4. ข้อสังเกตของมาตรา 5(2) จัดประการหนึ่งนั้น ขอให้ระลึกว่าศูนย์บุคคลตามมาตรา 5(2) ที่กฎหมายให้ข่าวสารในการจัดการแทนบุคคลเสียหาย หมายความกับศูนย์บุคคลตามมาตรา 29 ว.อาญา ในเรื่องการรับมรภกความ ซึ่งขอให้แยกพิจารณาไว้ กรณีตามมาตรา 29 นั้นเป็นเรื่องที่บุคคลเสียหายยื่นฟ้องคดีกับทนายความและอัยการห้องในระหว่าง

พิจารณาคดีญี่เสียหายเกิดภายใน กรณีจังให้บุพการี บุสืบสันกาน หรือสามีภริยา รับมรภก
ความเสื่อมท่อไป จึงเป็นเรื่องที่แสดงอยู่ในที่ว่าการรับมรภกความชำนาญ 29 นั้น
ญี่เสียหายที่แท้จริงยังจักการได้โดยล่าทั้งคนเอง จึงให้คำเบินการฟ้องร้องเป็นคดีชั้น
สวนกรณีของ ม.5(2) เป็นเรื่องญี่เสียหายจริง ๆ ในอาจจักการเองໄก็ คือมิให้อยู่ใน
สภาพที่จะฟ้องคดีໄก็เอง จังให้บุพการี บุสืบสันกาน สามีหรือภริยา กำเนินการแทน

5. กรณีความ ม.5(2) มีข้อสังเกตุว่า ป.อาญา ม.333 วรรค 2
ที่บัญญัติว่า "ถ้ายังเสียหายในความผิดฐานมิ่งประมาทภายในร่องทุกชั้น ให้มีกรรมการ
คุ้มครองร่องทุกชั้นเสียหายร่องทุกชั้นได้ และให้อาว่าเป็นผู้เสียหาย" อันถือว่าเป็นเรื่อง
เฉพาะกาม ป.อาญาเท่านั้น

2.4 บัญชีการหักภาษี หัก ณ ที่จ่าย (มาตรา 5(3))

ในกรณีที่บุ้นเสียนายเป็นนิคบุคคล มาตรา ๕(๓) ให้ผู้จัดการหรืออัญญแห่งของนิคบุคคล (ซึ่งแล้วแต่วานิคบุคคลนั้น ๆ จะมีบุ้นใจหรือหมายบุคคลใดเป็นบุ้นผู้จัดการแห่งนิคบุคคล) เป็นบุ้นผู้จัดการแทน

ข้อมูลสังเคราะห์

1. กรณีความมาตรา 5(3) นั้น ผู้จัดการหรือผู้แทนมิใช่ผู้เสียหายโดยตรง เป็นแค่เพียงผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลนั้น ๆ เช่น อธิการบดี เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย กรรมการผู้จัดการ เป็นผู้แทนของบริษัท เมื่อมีความเสียหายก่อนนิติบุคคลผู้แทนหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดการแทน หัวหน้าพนักงานนิติบุคคลจำกัดองค์กรและเจ้านายผ่านผู้แทนกิจการหลัก หัวหน้าไป

2. ในสิบบัญชีแทนนิคบุคคลกลับเป็นบัญชีประจำท่ามกลางเสียเงง ก็เป็นที่เห็นได้ว่า
บัญชีประจำท่ามกลางจะไม่ฟ้องคดีแทนนิคบุคคล เพื่อฟ้องร้องท่านเองเป็นแน่ โดยยฉลองของ ป.พ.พ.
ม. 1169 ยังถือหันข่องบริษัทจึงเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีอาญาได้ (ฎีกาที่ 1680/2520)

3. ในกรณีที่บุตรเป็นบุตรของการยกยกหรือพยุงของห้างหุ้นส่วนจำกัดเสียเงินนั้น
บุตรเป็นหุ้นส่วนคนในครอบครัว ก็ยอมเป็นบุตรเสียหาย (ฎีกาที่ 1250/2521 (ป.ช.ญ.))

2.5 บุตรแทนเจ้าหน้าที่ (มาตรา 6)

ตาม ว.อาชญา ม.6 "ในกรณีที่บุตรเสียหายเป็นบุตรเยาว์ไม่มีบุตรแทนโดยชอบธรรม
หรือเป็นบุตรวิภกธิคุณไม่รู้ความสามารถไม่มีบุตรอนุบาล หรือซึ่งบุตรแทนโดยชอบธรรม หรือ
บุตรอนุบาลไม่สามารถดูแลการคุ้มครองเด็กได้ รวมทั้งมีบุตรประโภชน์ซักกันกับ
บุตรเยาว์หรือคุณไม่รู้ความสามารถนั้น ๆ บุตรของบุตรนั้นหรือบุตรมีประโภชน์เกี่ยวข้อง อาจร้อง
ขอให้ศาลมอบให้บุตรเข้าเป็นบุตรแทนเจ้าหน้าที่ได้"

วรรณสອอง "เมื่อไก่ตีสุนแล้วให้คล้องบุรุษร้องหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นบุตรของ
ที่เห็นสมควร เป็นบุตรแทนเจ้าหน้าที่ เมื่อไม่มีบุคคลใดเป็นบุตรแทนให้คล้องพนักงานป้ายปากรอง
เป็นบุตร"

ขอที่สมควรพิจารณาอยู่ที่ว่า บุตรแทนเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 6 นั้นมีไว้บุตรเสียหาย
ซึ่งการแทน เป็นแต่เพียงบุตรที่กฎหมายดังขึ้นมา เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องความสามารถ
ของบุตรเสียหายโดยตรง หรือบุตรเสียหายซึ่งการแทนเท่านั้น¹⁸ จะนั้น จะมีบุตรแทนเจ้าหน้าที่ได้
ก็ต่อเมื่อบุตรเสียหายก่อน แทบบุตรเสียหายนั้นหย่อนความสามารถ โดยเป็นบุตรเยาว์หรือคุณวิภกธิ-
ชิคุที่ไม่มีบุตรแทนโดยชอบธรรมหรือบุตรอนุบาล หรือมีแค่บุตรแทนโดยชอบธรรม หรือบุตรอนุบาล
ไม่สามารถดูแลการคุ้มครองเด็กได้ รวมทั้งมีบุตรประโภชน์ซักกันกับ
บุตรเยาว์หรือคุณไม่รู้ความสามารถนั้น ๆ

18 นักกฎหมายบางท่านเรียกว่า การซักการแทนโดยการร้องขอ หรือโดยคำสั่งศาล

ก่อสร้าง

1. การร้องขอให้ยื่นหนังสือเพื่อทดสอบความสามารถของมาตรา 6 นี้ ควรระบุว่า
ผู้เสียหายที่แท้จริงมีฐานะเป็นบุคคลเจ้าของทรัพย์สินใดก็ตามไว้ในนาม
ของผู้เสียหายในมีบัญชีแทนโดยชอบธรรมอยู่ เนื่องจากลูกนิภิภาวะแล้ว เช่นเดียวกับในกรณีที่
สองคนซึ่งน้องดูกรดันกันตาย จะเห็นว่าบัญชีเสียหายในมีบัญชีแทนโดยชอบธรรม (เพราะที่
ไม่ใช่บัญชีแทนโดยชอบธรรมของน้อง) หากปรากฏว่าบัญชีเสียหายนั้นบรรลุนิติภาวะแล้ว กรณี
นี้อาจปรับให้ความมาตรา 6 (ฎีกาที่ 866/2494)

2. ขอให้สังเกตด้วยค่าความน่าทรา 6 ในเรื่อง บัญชีวิจัยหรือคนไร้ความ
สามารถไม่มีบัญชีน้ำเงิน แสดงให้เห็นว่ามหัชัยศิริของมาตรา 6 นั้นคุ้มครองถึง บัญชีวิจัย
(คนน้ำ) ซึ่งอาจยังไม่ได้ส่งให้เป็นคนไร้ความสามารถก็ได้ ให้กล่าวมาแล้วในข้อสังเกต
ข้อ 4 กรณีความ ม.5(1)

3. มีข้อสังเกตจากคำพิพากษาฎีกาที่ 890/2495 เป็นเรื่องพนักงาน
อับการห้องในกองโภชนาเลขานุการ น.ส.นุ่ม (บูเบ่าว) สายโภคเจตนา ที่มาร์ชของ
ซึ่งเป็นพี่ชายบึ้นค่าร้องท่อหาขอให้ศาลตั้งเป็นผู้แทนเข้ามาคดี เหตุขอเข้ามีใจที่รวม
กับพนักงานอัยการ โดยอ้างว่ามีความค่า น.ส.นุ่ม บูสายวายชนม์ไปหมกแฉล่า พาอภิญา
ยกค่าร้องโภคินิจฉัยว่า กรณีบูเสียหายดูถูกทำร้ายดึงทรายท้องมังคันตาม ม.5(2)
บ้วองนี้ในบุคคลตาม ม.5(2) พาอันอาจทั้งให้บูรองเป็นผู้จัดการแทนบูเสียหายได้

ถ้าสังเกตจากคำพิพากษาภัยการบันนี้แสดงว่า การร้องขอทั้งบุ้นเดือนภาคีท้องเป็นเรื่องท่านของ ม.5(1) คือกรณีไม่มีบุ้นเดือนโดยชอบธรรมหรืออยู่บุ้นเดือน ก็งั้น หากเป็นกรณีบุ้นเดือนนายดูดห้าร้ายถึงทายหรือมาครเรื่นชนในอาจจักการแทนไก่ก่องบังคับตาม ม.5(2) พาณิชภัยกิจวินิจฉัยท่านของว่า หากทั้งในบุ้ร้องเป็นบุ้นเดือนภาคีแล้ว ก็เท่ากันว่าเป็นการทั้งบุ้ร้องเป็นบุ้นจักการแทนบุ้นเดือนหายกาม ม.5(2) ทั้ง ๆ ที่บุ้ร้อง

นิคเป็นบุพการี ผู้สืบสานงาน แท้จริงๆ ก็ คำให้พากษาภัยการมันนี้มีนักนิติศาสตร์ บางท่านไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่ากรณีความ M.6 การถั่งผู้แทนเฉพาะก็มีมีให้แยกกว่า หากผู้เข้าร่วมการแล้วจะมีการหั่งผู้แทนเฉพาะก็มีให้ นอกจากนั้นหากมีการหารือแยกไม่ชัด กากก็จะท่องนามยกกันก่อไปว่ากรณีไม่ได้เป็นเรื่อง M.5(1) ซึ่งถั่งผู้แทนเฉพาะก็มีให้ หรือ กรณีไม่ได้เป็นเรื่อง M.5(2) อันไม่อาจร้องขอถั่งผู้แทนเฉพาะก็มีให้โดย¹⁹

ข้อพิจารณาสรุปในเรื่องผู้เสียหาย

1. ดิฉันของการเป็นผู้เสียหายจัดการแทนนั้น ย่อมมีเงื่อนไขเสียหายโดย ทรงนั่งเอง แท้จะไม่ใช่ดิฉันให้ขั้นหรือแบ่งหรือซักกันผู้เสียหายโดยทรงมีให้ เนื่อง นิศา จะถอนคำร้องทุกช่องโดยผู้เสียหาย (ผู้เข้าร่วม) ไม่ยินยอมไม่ได้ หรือผู้เสียหายโดยทรงพึง คิดแล้วผู้เสียหายจัดการแทน จะมาฟ้องอีกไม่ได้ เป็นพ้องร้อนหรือฟ้องช้า แล้วแก่กรรม

2. อำนาจจัดการแทนตามมาตรา 4,5 และ 6 ว.อาญาเป็นเรื่องการ จัดการแทนโดยชอบด้วย อาญา จึงอย่าลืมว่า อำนาจจัดการแทนอาจเกิดขึ้นได้ด้วย ผลของการมอบอำนาจ เพราจะคืออาญาตนอาจมอบอำนาจให้ฟ้องร้องแทนกันได้ (ฎีกา ที่ 890/2503 ป.ช.ญ.) แท้ทั้งนี้คงเป็นไปตามหลักเรื่องที่ว่าการทัวแทนตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น

3. กรณีตามมาตรา 5(2) จะทำให้เห็นได้ว่าในบางกรณีผู้เสียหาย จัดการแทนให้หลายคน เนื่อง หลานลูกสาวชาย อาจมีทั้ง นิศา นารดา บุญ ยา ราย ราช ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าเมื่อจะมีผู้เสียหายหลายคนก็ไม่ตัดอำนาจกัน เนื่อง ฎีกาที่ 627/2482 นิศาเมื่ออำนาจที่จะฟ้องผู้ที่ขบวนครของตนให้ แม้บุกระจะมีบริษัทอยู่ด้วย แท้ก็ควรสังเกตว่า

19 ทว. เจริญพิทักษ์, อนุมติ ใจญุหรา : ค่าฉบับฯ ป.ว.อาญา หน้า 94,
อักษรสาสน, 2508

การใช้สิทธิซักการแทนนั้นถือว่าเป็นการใช้สิทธิของบุคคลเสียหายยังเกิดขึ้น หากมีข้อกพร่อง เกิดขึ้นก็ถือเป็นผลกระทบถึงสิทธิของบุคคลเสียหายยังเกิดขึ้นนั้นเอง เช่น ภารบาท้องบุคคล - สามีของคนตายแล้วตอนท้อง ผลกระทบตอนท้องเป็นไปตามวิชาความรู้มาตรา 36 ที่ห้ามน้ำ กินน้ำห้องในเมื่อ ปีกของผู้ชายซึ่งเป็นบุคคลอ่อนน้อมอบตัวน้ำท้องให้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน ตามมาตรา 36 ด้วย กล่าวคือไม่อาจบีบห้องในเมื่อหรือขอเข้าเป็นโจรกรรมกับหนังงาน - ยกการได้ (ฎีกาที่ 1790/2492)

2.2 บุคคลที่ห้าม - จำเลย

ทั้งสองค่านี้มีความหมายไม่เหมือนกัน และมีผลแตกต่างกันมาก เช่นถ้า jemand ไม่เป็นจำเลยก็ยังไม่มีสิทธิอุทธรณ์ถูกดำเนินคดี แต่นั้นจึงควรที่จะพิจารณาว่ามีสาระสำคัญอย่างไร

1) บุคคลที่ห้าม (Alleged offender) นายถึงบุคคลที่ห้าม กล่าวว่าเป็นบุคคลที่ห้ามโดยไม่ถูกฟ้องคดี (ม.2(2))

จะเห็นได้ว่า บุคคลที่ห้ามนั้นจะห้ามยังไม่ถูกฟ้องคดี เพราะเมื่อถูกฟ้องคดี เมื่อไก่สากลความเป็นบุคคลที่ห้ามหมดไปเมื่อนั้น (กล้ายเมื่อจำเลยไป) บัญหาที่ห้องพิจารณาจึงอยู่ที่ว่า เมื่อไก่บุคคลจริงเริ่มทันเป็นบุคคลที่ห้าม ซึ่งจากคำนิยามนั้นเห็นว่าเริ่มเมื่อมีการกล่าวหาว่าบุคคลนั้นกระทำการใดก็ได้ การกล่าวหาว่ากระทำการใดก็ได้มีความหมายเพียงใด จะหมายถึงการไปร้องทุกษกล่าวโทษหรือเจ้าหน้าที่ทางราชการก่อให้เกิดความเสียหาย อีกประการหนึ่งนิยามว่า จำเลยก็คือการแจ้งข้อหาให้ทราบก่อนหรือไม่ ความสำคัญอีกประการหนึ่งนิยามว่า จำเลยก็คือการแจ้งข้อหาให้ทราบก่อนหรือไม่ ความเห็นของนักนิติศาสตร์ยังไม่ลงรายกันนัก แท้ความเห็นของบุคคลเชียนเห็นว่าจะให้มีแจ้งให้เข้าทราบก่อนว่าเข้าถูกหาว่ากระทำการใดก็ได้ เรื่องอะไร ทั้งนี้โดยพิจารณาความระโภค์ในโอกาสเช่นรู้สึกว่า รู้สึกเห็นที่มาเพื่อเบิกโอกาสในความบุคคลธรรม คุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ถูกจับกุม คุ้มครอง อย่างไรก็ถือว่ามีความเห็นของ-

นักนิติศาสตร์บางท่านที่เห็นว่า เสียงแค่แจ้งความท่อพนักงานสัญญาณก็เป็นบุ้ฟองหายแล้ว เช่น ไปแจ้งความว่า นาย ก. สักหมากไป คงนึกอกเป็นบุ้ฟองหายแล้ว²⁰

อย่างไรก็ขอในสังเกต ฎีกาที่ 1341/2509 (ป.ช.ช.) "เมื่อมีบุ้ฟองแจ้งความท่อพนักงานสัญญาณกล่าวหาว่าฯ เสียงมุกrukที่กิน ฯ เสียงบ่อมกอกบ่ในรูบบุ้ฟองหาย ตาม ม.2(2) ว.อาญาแล้ว ซึ่งในรั้นสอบสวน ม.134 ว.อาญา ห้ามมิให้มีบุ้ฟองหายในด้วยกันๆ และ ม.135 ห้ามมิให้พนักงานสัญญาณล้อลวง ชู้เชี้ย บุ้ฟองหายให้การ กันนั้นหมายเรียกของพนักงานสอบสวนที่ให้บุ้ฟองหายมาให้การ ไม่เข้าสังฆะเป็นคำบังคับ ตาม ม.168 ป.อาญา"

นอกจากนั้น ขอให้สังเกตกรณีบุ้ฟองหายถูกศาลสั่งชั่งระหว่างสอบสวนตาม ม.87 ว.อาญา ในกรณีพนักงานสอบสวนหมกอ่านจากบันทึกของทาง แม้จะเป็นการสั่งชั่งโดยศาล แต่บุนน์บังคงเป็นบุ้ฟองหาย เพราะบังคงให้ถูกฟ้องก่ออาชญากรรม การชั่งตาม ม.87 ก็คงต้องมีกำหนดระยะเวลาเวลาจ่าก็ อันแตกต่างไปจากการชั่งจำเลย ซึ่งศาลสามารถสั่งชั่งได้โดยไม่มีกำหนด ถ้าไม่มีการประนีกันหรือกล่าวไม่อนุญาตประนีกัน

สิทธิของบุ้ฟองหาย

เมื่อพิจารณาตาม ป.ว.อ.อาญา มาตรา 134, 135 และ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.ว.อาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ.2527 เห็นว่า บุ้ฟองหายมีสิทธิ์ก่อในปัจจุบันนี้ ดัง

(1) สิทธิที่จะต้องได้รับแจ้งข้อหา สิทธิที่จะได้รับแจ้งข้อหา มีบัญญัติไว้ใน ม.134 ว.อาญา ที่ว่า "...และแจ้งข้อหาให้ทราบ....." ข้อควรระวัง

20 สัญญาธรรมศักดิ์, ประภาคน้อยชัย : คำอธิบาย ป.ว.อาญา หน้า 11,

เบติมมิทิกบสก 2518

ไว้ก็ถือการแจ้งข้อหามัน ไม่มีบังคับถึงนาทีก่อนแจ้งให้ครบถ้วนข้อหาทางความผิด เพราะพฤติกรรมพิจารณาไม่เป็นเรื่องที่คาดจะพิจารณาให้ขาด ดังนั้นหากมีการแจ้งข้อหาในกรณีนั้นแล้ว ยังเป็นเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงที่มีการกล่าวหาแก่ การสอบสวนหรือฟ้องร้องในความผิดเกี่ยวกับเนื่องกันทั้งกันในข้อกฎหมายไปม้าง ก็ถือให้ว่ามีการแจ้งข้อหาแล้ว แต่ถ้าการฟ้องร้องในความผิดอื่นที่มิได้กล่าวหาไว้ และเป็นความผิดที่มิได้มีหลักเกณฑ์ให้อธิบายหรือเกี่ยวกับเนื่องกันในสาระสำคัญของการกระทำ ท้องอาชญาชื่อเท็จจริงทั้งกันเช่นนี้ จะฟ้องร้องโดยอาศัยการสมัครว่าเกี่ยวกันมิได้

ฎีกาที่ 84/2499 แจ้งข้อหาว่า ทำบัตรถูกเรียกและรับสินบนอันเป็นประชานแล้ว ปรากฏในการสอบสวนว่ามีความผิดฐานช่วยบุกรุกและปลอมตัวเป็นเจ้าหน้าที่ก่อว่าให้สอบสวนแล้วก็โดยไม่ท้องแจ้งข้อหาเพิ่มเติม

ฎีกาที่ 755/2509 พนักงานสอบสวนข้อหาร้ายร่างกายในชั้นแรกท่องมาสอบสวนปรากฏว่าทำบัตรถูกพยายามช่วยบุกรุกและปลอมตัวเป็นเจ้าหน้าที่ก่อว่าให้สอบสวนแล้วก็โดยไม่ท้องแจ้งข้อหาเพิ่มเติม

ฎีกาที่ 99/2481 พ้องว่ากระทำการ กระทำการโดยไม่ได้ให้หนึ่งปากเพิ่มเติมฟ้องว่าพยายามชิงทรัพย์อีกตะหง่าน ดังนี้กระจะรับไว้พิจารณาไม่ได้ ถือว่าไม่มีการสอบสวน

ฎีกาที่ 622/2493 ร้องทุกเรื่องดูถูกทำร้าย แท้ใจที่ฟ้องว่าทำให้เสื่อมเสีย เศร้าภัยเป็นความผิดท่อส่วนตัว คดีฟ้องไม่ได้ว่าโจทก์ได้ร้องทุกเรื่องดูถูกในความผิดท่อส่วนตัวแล้ว ซึ่งการฟ้องไม่มีอำนาจฟ้อง

ฎีกาที่ 750/2494 พ้องว่าลักษณะ ภายนอกแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า ปล้นทรัพย์ ดังนั้นศาลฎีกาว่าการทั้งข้อหาในความผิดฐานลักทรัพย์จะถือว่าเป็นการทั้งข้อหาในความผิดฐานปล้นทรัพย์ก็ตามมิได้

ฎีกาที่ ๘๐๑/๒๕๑๑ เมื่อปรากฏความค่าร้องขอเพิ่มเติมฟ้องของอัยการโจทก์ เองว่า ข้อเท็จจริงที่ว่า นายภาคแมลงดงบัญเสียหายสาหัส (เดิมสอบสวนและฟ้องฐานทำร้ายร่างกายธรรมชาติ หลังพ้องแล้วจึงปรากฎว่าบัญเสียหายมากเจ็บสาหัส) นั้น เป็นประภูในชั้นพิจารณาของศาล มิใช่ประภูในระหว่างสอบสวน จึงถือว่ายังไม่มีการสอบสวนในความผิดฐานทำร้ายร่างกายนายภาคเจ็บสาหัส อัยการจึงฟ้องหรือแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องในความผิดฐานนี้ไม่ได้ ท้องหน้าตาม ป.ว.อ.อาญา มาตรา ๑๒๐

ฎีกาที่ ๑๕๓๙/๒๕๒๑ แจ้งข้อหาว่าออกโดยบัญเสียหาย การออกโดยคือการทำร้ายร่างกาย เมื่อสอบสวนท่อนมาให้ความว่าจำเลยใช้มีกพันทำร้ายบัญเสียหายถาวร ก็ไม่จำเป็นท้องแจ้งข้อหาเพิ่มเติม อัยการยอมฟ้องจำเลยว่าใช้กำลังออกโดยและใช้มีกพันทำร้ายร่างกายบัญเสียหายตาม ม.๒๙๕ ป.อาญาได้

ผลของการ ไม่แจ้งข้อหาตาม ม.๑๓๔ ป.อาญา ย่อมมีผลว่าข้อหาดังนี้ไม่ได้ การสอบสวน เมื่อไม่มีการสอบสวนอัยการยอมฟ้องข้อหาดังนี้ไม่ได้ (ม.๑๒๐)

(2) บุคคลองานมีลิขิตที่จะไม่ถูกบังคับชี้เท็จหรือหลอกลวงหรือให้สัมภានในการให้ปากคำ (ม.๑๓๕) และมีลิขิตที่จะ ไม่ให้รับการบอกจากพนักงานสอบสวนให้ทราบก่อนว่าถ้อยคำที่กันกันสำวนนั้นอาจใช้เป็นพยานยันตนในการพิจารณาได้ (ม.๑๓๔)

ฉะนั้นก้านกันนี้เป็นในบุคคลองงานทำการเป็นผู้ร้ายแก่กิจกรรมที่ไม่ถูกดำเนินการ เห็นนั้น ถ้าหากมีการ ถ่ายรูปเก็บขึ้นจึงไม่ทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมด การจะเมิกลิขิตของบุคคลองงานในข้อนี้มีผลเที่ยงว่าจะนำถ้อยคำของบุคคลองงานนั้นไปยันเชาในชั้นพิจารณาไม่ได้เห็นนั้น

ฎีกาที่ ๕๗/๒๔๙๘ ค่ารับสารภาพรับสอบสวนซึ่งมีเหตุน่าสงสัยในพฤติกรรมที่เจ้าพนักงานໄกค่ารับสารภาพมันมาโดยมิได้เกือนจ่าเลยก่อนตาม ป.ว.อ.อาญา ม.๑๓๔ รับพังบันจ่าเลยไม่ได้ (ญ. ๑๓๐๔/๘๓,๗๖๙/๘๒ สนับสนุน)

ฎีกาที่ 1172/2510 ค่าให้การของจำเลยในรั้นสอบสวนอาจใช้บันจ่าเทย
ในรั้นศาลได้ หากมีพยานหลักฐานประกอบพังให้ว่าจำเลยให้การรับสารภาพโดยสมัครใจ
และการความสัตย์จริง

(3) บุคคลองหนามีสิทธิที่จะ ให้การในคดีที่กบฏก่อจลาจลหรือไม่ก็ได้ หังเมสิทธิ
ที่จะไม่ลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือในลักษณะที่จะเป็นการลงชื่อประกอบค่าให้การ
(ม.134)

ฎีกาที่ 1251/2494 พ้องว่าจำเลยซักคำสั่งเจ้าหน้าที่สอบสวนไม่ยอม
พิมพ์ลายนิ้วมือของจำเลยลงในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือในฐานะบุคคลองหนา เพียงเท่านี้ยังไม่พอ
ให้เข้าใจว่าเป็นการสั่งให้จำเลยพิมพ์ลายนิ้วมือ เพื่อตรวจสอบเรื่องเคยก้องโหะ หรือว่า
เพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวนหลักฐานอันเป็นข้อสาระสำคัญที่จะแสดงว่าไม่ได้สั่งกระทำการ
ป.ว.อ. ม.132 ฉะนั้นจึงยังคงให้จำเลยสามารถห้องไม่ได้

ฎีกาที่ 1368/2500 บุคคลองหนาไม่ยอมเขียนชื่อในกระดาษกำหนดคำสั่งของ
พนักงานสอบสวนเพื่อตรวจสอบลายมือ ยังไม่มีความบิดฐานซักคำสั่งเจ้าหน้าที่

(4) สิทธิตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.ว.อาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ.2527

อีก 5 ประการ กล่าวคือ

4.1 สิทธิพับและปรึกษาหน่วยความส่องทดสอบ (มาตรา 7 ทวิ (1))

4.2 สิทธิได้รับการเยี่ยมตามสมควร (มาตรา 7 ทวิ (2))

4.3 สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย (มาตรา 7 ทวิ (3))

4.4 สิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว (มาตรา 119 ทวิ)

4.5 สิทธิร้องขอให้สืบพยาน ก่อนฟ้องคดีต่อศาล (มาตรา 237 ทวิ)

หมายเหตุ สำหรับสิทธิในการมีหน่ายความ ชี้แจงถ้อยความสำคัญในการคุมครอง
ผู้ต้องหา และเป็นหลักประกันให้การสอบสวนดำเนินไปด้วยความบริสุทธิ์ด้วยธรรมยิ่งชั้น นั้น ในกฎหมาย
ทั่วไปของสหรัฐอเมริกา (Federal Rule) มีหลักสำคัญในการ คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เรียกว่า

" Miranda Rule " 21 อันเป็นกฎหมายที่พนักงานตำรวจ หรือพนักงาน

21 Miranda v Arizona (USSC, 1966)

สอนส่วนท้องท่องจำเพื่อแจ้งให้ผู้ท้องนาทราบหังจากถูกฟังกุม สาระสำคัญของ Miranda Rule มีว่า ผู้ท้องนาท้องไก้รับการเตือน (must be warned) ว่า

1. เขายังมีสิทธิที่จะไม่ให้การ (เงียบ) (Right to remain silent)
2. ไก้รับการบอกกล่าวว่าถ้าอย่างใดๆ อาจใช้เป็นพยานหลักฐาน
บันเข้าในการพิจารณา (Statement he makes can be used against him)
3. มีสิทธิในการพบปะทนายความกับทนายความ
(Consult with Counsel and to the presence of counsel)
4. มีสิทธิในการมีทนายความ หากคนสองไม่มีทนายความ²²
(Right to have counsel)

2) จำเลย (Accused) หมายถึง ผู้ที่ถูกฟ้องที่ศาลอธิบดี
ขอหารือให้กระทำการใดก็ได้เมื่อป้ายโจทก์ยื่นฟ้องที่ศาลถูกฟ้องเมื่อใด ผู้ถูกฟ้องก็เป็นจำเลย
นั้นแก่นั้น โดยไม่จำเป็นท้องรองให้ศาลสั่งรับฟ้องเสียก่อน โจทก์จำเลยจะสามารถใช้สิทธิ
อุทธรณ์ฎีกากล่าวกุญแจมาย เนื่องจากถือว่ามีฐานะเป็นคู่ความในคดีแล้ว (ฎีกาที่ 1440/2493)
การถูกเป็นจำเลยทันทีคงมีผลเฉพาะคดีที่ข้อการเป็นโจทก์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม
ว.อาญา มาตรา 165 วรรค 3 ในกรณีที่ราชทูตเป็นโจทก์ฟ้อง ชั่งศาลจำเลยท้องทำการ
ให้ส่วนมูลฟ้องก่อน ว.อาญากำหนดให้เป็นกรณีที่เป็นจำเลยในคดีอื่นๆ ในฐานะ
จำเลยจนกว่าศาลจะประทับรับฟ้องแล้ว ดังนั้น หากศาลรับฟ้องไม่รับฟ้อง โจทก์อุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์สั่งกลับให้รับฟ้องไว้ให้ส่วนมูลฟ้องท่อไป จำเลยจะฎีกากล่าวอย่างไรรับฟ้องเจย
ไม่เก็ เพราะยังไม่มีคำสั่งประทับฟ้อง จึงยังไม่ถือว่าเป็นจำเลย (ฎีกาที่ 1674/2492)

ສິຫີຂອງຈໍາເລັບ

ໃນສ່ວນສິຫີຂອງຈໍາເລັບນີ້ ມ.ປ.ວ.ອ. ມາທີຣາ 8 ມ.172 ແລະ ມ.173
ມັງມູນໃຫ້ສິຫີແກ່ຈໍາເລັບໄວ້ກັນນີ້

(1) ແກ່ທ່ານຍແກ່ທ່ານຊື່ໃຫ້ສ່ວນມຸນພ້ອງ ນັ້ນພິຈາລະນາໄກຈັນກີດັ່ງທີ່ສຸກ
ນອກຈາກນີ້ດ້າເປັນຄີ່ມີອັກຮາໂທຢ່າງຄຸກອໜ່າງສູງກັ່ງແຕ່ 10 ປີເປົ້ນໄປ ນັ້ນໃນຄີ່ຈໍາເລັບເປັນ
ເຖິງອາຍຸໃນເກີນ 17 ປີແລ້ວ ມາທີຣາ 173 ມັງມູນໃຫ້ກາລກ້ອງກັ້ງຫານາໃນຈໍາເລັບ (ຫາກ້ອງ
ກາຮ) ກອນກ່າເປັນການພິຈາລະນາຄວບ ຊຶ່ງຫາກສາຜ່ານມີກະບວນພິຈາລະນານີ້ໃຫ້ໄກ້
ກາຮ)

(2) ພັບປະຕູກຈັກນ່າຍຫີ້ອູ້ທີ່ຈະເປັນຫ່າຍສອງທ່ອສອງ ²³

(3) ກຽວຈຸກສ່ານວນການໃຫ້ສ່ວນມຸນພ້ອງຫີ້ການພິຈາລະນາຂອງກາລແລະກັກສ່າເນາ
ຫີ້ອ່າວຸ່ານາທີ່ວັນຮອງດູກກອງໂຄນເລີຍຄ່າຂ່າຍນີ້ເນີນ

(4) ກຽວຈຸກລົ່ງທີ່ເປັນເພຍານຫລັກງານແລະກັກສ່າເນາຫີ້ອ່າຍຮູບສິ່ງນີ້ ງ.

(5) ສິຫີທີ່ຈະໄກວັນການພິຈາລະນາຄີໂກຍເປີກແຍກທ່ອໜ້າຈໍາເລັບ

2.3 ຕາຄ (Court) (ມ.2(1))

ການ ມ.2(1) "ຕາຄ" ໝາຍດີ່ງກາລຍື່ງ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ພິຈາລະນາ
ຫ່າກາຮເກີຍວັນກີ່ອາຍຸ

"ຕາຄ" ຈຶ່ງມີຄວາມໝາຍສອງນີ້ ດຽວ ໝາຍດີ່ງສົດານີ້ທີ່ຫ່າກາຮພິຈາລະນາ
ພິຈາລະນາຄີ່ອາຍຸ ອັນມີພະນັກງານນູ່ກາລຍື່ງກຳນົດໃຫ້ວ່າໝາຍດີ່ງກາລໄກນ້າງ ເຊັ່ນ
ກາລແຂວງ ກາລຄີ່ເຖິງເຫັນຫາ ກາລອາຍຸ ກາລຈົງຫວັກ ກາລອຸ່ນຫວັງ ກາລເນັດນີ້
ຈະມີກົງໝາຍຮັກກັ້ງກາລນີ້ ງ. ກຳນົດອ່ານາຈ້າຫຼືໃນການພິຈາລະນາຄີ່ອາຍຸໄວ້ໂກຍເພາະ

23 ສິຫີໃນການມີ່ໝາຍກວາມ, ດູງໝາຍໄທຍວັນຮອງໃຫ້ໃຫ້ຈໍາເລັບ ຊຶ່ງແກກທ່ານ
ຈາກກຣີ່ມູ້ທອງໜ້າ, ທັງຮູ່ຈັກຫາໃຫ້ໃນນາງກີ່ການ ວ.ອາຍຸ ມ.173 ເກົ່ານັ້ນ

พึงสังเกตว่าศาสที่มีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับคดีอาชญาณ์ ไม่รวมถึงศาสดาที่เทศอื่น ๆ ตามกฎหมายอื่น เชน ศาลทหารตามธรรมนูญศาลทหาร ในต่อไปเป็นศาลยุติธรรม ม.2(1) ศังนั้นเมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดท้องถูกความคุกหรือซึ่งโดยเด็ดกฎหมายความซ่อนหาว่ากระทำขัดในศักดิ์เกียวกับการกระทำอันเป็นความมิwanลักษณะทางการในเวลาไม่ปกติ (สังกัดกระทรวงกลาโหม) สั่งซังจำเลยไว้ จำเลยจะร้องขอที่ศาลอาชญาอันเป็นศาลแพ่งเรื่องให้ปล่อยฟ้า ตาม ว.อาชญา ม.90 นี้ได้²⁴

ฉันนัยหนึ่ง ศาสนายถึงศักดิ์บุคคลคือผู้ที่หากฆ่า ซึ่งเป็นไปตาม พ.ร.บ. ทุلاการ อาจเป็นนายเตียว (ในศาลแขวง) หรืออาจเป็นองค์พระในศาลอื่น ๆ ตามที่พระบรมนูญศาลยุติธรรมกำหนดไว้

2.4 พนักงานฝ่ายปกครองหรือกำรวจ

(Administrative or police official)

ตาม ว.อาชญา ม.2(16) หมายความถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในรวมทั้งหัวศักดิ์ เจ้าพนักงานกรมสรรพาณิช เจ้าพนักงานกรมเจ้าท่า เจ้าพนักงานกรุงเทพฯ เข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่น ในเมืองกระทำการอันเกี่ยวกับการซึ่งกุ่มปราบปรามปูนกระทำขัดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ท้องซึ่งกุ่มหรือปราบปรามปูน

เจ้าพนักงานประจำหนึ่งนับได้ว่าเป็นพนักงานหน่วยแรก ของรัฐ ซึ่งสามารถอาจแต่งออกให้เป็น

ก. เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ซึ่งกุ่มยังกระทำขิด ป้องกันและปราบปรามการกระทำขิดทุกประเภทโดยไม่จำกัด เช่น เจ้าพนักงานกำรราชที่ ๑ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ซึ่งมีอำนาจการจังหวัด นายอำเภอ ปศุสัตว์ กำนัน บุญบาน

๗. เจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการซบกุญแจ์รัชทามนิษ
ป้องกันและปราบปรามการกระทำโดยกฎหมายฉบับในฉบับหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น
พศกํารื่นซ่ามีอำนาจซบกุญแจโดยที่ลงหนี้กฎหมายราษฎร์ เจ้าหน้าที่กิจกรรม -
สรรพสามิท เจ้าหน้าที่ดูแลการ เจ้าหน้าที่งานตรวจสอบเข้าเมือง เป็นเจ้าหน้าที่
ผู้มีอำนาจหน้าที่ว่ากิจการนั้น ๆ และพนักงานเทศบาลมีอำนาจหน้าที่กิจการเทศบาลถูก
เป็นทัน

หิงสังเกตว่าบุคคลเหล่านี้เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
เฉพาะเมื่อทำการตามกฎหมายเฉพาะเรื่องเท่านั้น ดังนั้นเจ้าหน้าที่งานสรรพสามิท
ซบกุญแจลักษณะเด่นการพนันแล้วเรียกสินบน ข้อมูลนี้บุคคลนี้เป็นเจ้าหน้าที่
รับสินบน 25

2.5 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ 26

(Superior Administrative or police official)

กฎหมายระบุแต่เพียงว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่
คือ กิจ (ม.๒(๑๗)) ซึ่งทางฝ่ายปกครองได้แก่ปลัดกระทรวงมหาดไทยลงไว้จนถึง
ปลัดอาวุโสเป็นหัวหน้ากิจการอาชญากรรมนั้น ดังนั้น ผู้มีอาวุโสที่ทำกิจการศักดิ์นี้จึงเป็นเจ้าหน้าที่
ฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่ เช่น ปลัดอาชญากรรมที่ไม่ใช่หัวหน้ากิจการอาชญากรรม ก้านนั้น ผู้ใหญ่ท่านนั้น

ทางตำรวจนับถึงแทบทั้งที่กิจการตำรวจลงไว้จนถึงหัวหน้ากิจการนี้
ตำรวจซึ่งมียกหัวหน้ากิจการน้ำด้วยการทำกิจการชั้นไปเป็นชั้นผู้ใหญ่ ผู้มีกำหนดลงทำกิจการใน
จนถึงผลการทำจึงเป็นชั้นผู้ใหญ่

25 ฎีกาที่ 1035/2482

26 ผู้มีกำหนดลงทำกิจการน้ำด้วยการทำกิจการชั้นไป เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่

ความมุ่งหมายของกฎหมายที่แบ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจออกเป็น 2 ระดับ เนื่องจากเหตุผลที่ว่า การใช้อำนาจในการดำเนินการที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในบางกรณีเป็นเรื่องที่กระหน่ำถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ควรจะให้เจ้าหน้าที่มีอาวุโสและมีความรับผิดชอบมากกว่าเป็นอยู่ค้ำเป็นการ เช่น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้น้อยจะไม่ได้โดยไม่มีหมายเขียนในให้เว้นแต่จะเป็นใน 4 กรณีตาม ว.อาญา น.78 แทนพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่อาจจับได้โดยไม่ก่ออุบัติเหตุ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นพนักงานสอบสวนทั้งหมด (ม.18)
แต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้น้อยไม่เป็นพนักงานสอบสวน

ตาม ม.17 ว.อาญา พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจ
สืบสวนคดีอาญา ก็

ฎีกาที่ 140/2490 จ้าเลยเป็นคำร้องจังหวัดสครราชสีมา
 ไปรับถูกลูกค้าสั่งที่มีสุราแพ็คกิ้งหมายอยู่และเรียกเอาเงินจากลูกค้าห้ามิค 30 บาท
 วินิจฉัยว่าจะเลยมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานรับสินบน เพราะท่านที่อ้างเจ้าหน้าที่ของกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และใน ม.17
 นั้นถูกลูกค้าสั่งที่มีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้ ในเมืองทั้งหมดที่จังหวัดไว้ว่า
 ท่านที่อ้างหน้าที่ทำการสืบสวนคดีอาญาได้เฉพาะในเขตที่ตนประจำอยู่ ถ้านอกจากนั้นที่
 แล้วไม่เป็นท่านที่

2.6 พนักงานสอบสวน (Inquiry official)

ตาม ว.อาญา น.2(6) "พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ของกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน" ซึ่งอำนาจของเจ้าหน้าที่ของนี้จะต้องเป็นไปตามมาตรา 16 ก่อน คืออำนาจของพนักงานสอบสวนหรืออำนาจพนักงานฝ่าย -

ปกครองหรือกำราด ก็องเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับทั้งหลาย และระบุอำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวนนั้น ถ้าเป็นเจ้าพนักงานกำราดจะต้องมีการแต่งตั้งตาม พ.ร.บ. กำราด กำหนดให้ทำการสอบสวนที่ไหน ห้องที่ใด²⁷

บุคคลที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีอำนาจสอบสวน

ໄຄແກ້

1. ความยินยอมทำในราชอาณาจักร

ก. ในจังหวัดพระนครและชนบุรี ชั้นราชการกำราดซึ่งมีบังคับแก้ไขรายร้อยกำราดซึ่งไม่ใช่ห้องที่จังหวัดหรือเทียบเท่า (ม.18 ว.2)

ข. ในจังหวัดอื่น (ค่างจังหวัด) ໄຄແກ້

(1) พนักงานผู้บังคับในจังหวัด

(2) ปลัดอำเภอ

(3) ชั้นราชการกำราดซึ่งมีบังคับแก้ไขรายร้อยกำราดที่จังหวัดหรือเทียบเท่าขึ้นไป (ม.18 ว.1)

2. กรณีความยินยอมทำเช่นนอกราชอาณาจักร (ม.20)

(1) อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทน

(2) พนักงานสอบสวนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่จาก

อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทน

(3) พนักงานสอบสวนแห่งห้องที่ที่อยู่ของหาดูกรซึ่ง

ในเขตอำนาจ

(4) พนักงานสอบสวนซึ่งรัฐบาลประเทศไทยอนุญาต

บุคคลผู้ได้รับความเสียหายให้ฟ้องร้องให้ทำให้แก้ไขห้องหา

27 ประเชิง กีรติบุกร : คำอธิบาย ป.ว.อาญา หน้า 32, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2523

เฉพาะในกรณีที่ (3) และ (4) อำนาจสอบสวนเกือบชั้นในกรณีที่จำเป็นในระหว่างรอค่าสั่งจากอธิบดีกรมอัยการ เท่านั้น (ม.20)

สำนักงานสอบสวนในจังหวัดอื่นตามข้อ 1.๙ นั้น จะเห็นได้ว่ามีทั้งฝ่ายปกของและท่าราช แท่นหางปฏิบัติมักจะก้าหนาดให้พนักงานฝ่ายปกของหรือท่าราชฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นเป็นพนักงานสอบสวน ในมีจุดนี้อาจในการสอบสวนได้โดยจากพนักงานฝ่ายปกของไม่อยู่แยกกันท่าราชฝ่ายเดียว

อำนาจการสอบสวนความผิดท้องเป็นพนักงานฝ่ายปกของหรือท่าราชรั้นญูใหญ่ ปลัดอำเภอ ข้าราชการท่าราชญูมียกทั้งแท่นนายร้อยท่าราชที่เรียกว่าชั้นไปจังจะมีอำนาจสอบสวนได้ (ม.18) ขอให้สังเกตว่าพนักงานฝ่ายปกของหรือท่าราชทั้วๆ ไปไม่มีอำนาจทำการสอบสวน เว้นแต่จะเป็นชั้นญูใหญ่ท่านที่กฎหมายให้อำนาจไว้ การที่กองรวมถึงปลัดอำเภอก็ยังนั้น ก็ เพราะปลัดอำเภอไม่ใช่พนักงานฝ่ายปกของชั้นญูใหญ่เสนอไป ตาม ม.2(17) และนายร้อยท่าราชที่เรียกใช้ชั้นญูใหญ่เสนอไป จึงทองระบุไว้ด้วย

พนักงานสอบสวนยอมรับว่ามีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจตาม

ม.18 ว.อาญา

2.7 พนักงานอัยการ (Public Prosecutor)

พนักงานอัยการ เป็นเจ้าพนักงานของรัฐญูมีอำนาจหน้าที่ตาม ว.อาญา ในการดำเนินคดีอาญาในระดับท้องมหาศาลพนักงานสอบสวน

ว.อาญา ม.2(5) บัญญติว่า "พนักงานอัยการ หมายถึง เจ้าพนักงานญูมีหน้าที่ฟ้องบุคคลองหาท่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นญูมีอำนาจเช่นว่านั้นก็ได้"

ก้าว "พนักงานอัยการ" โดยที่ไปหมายถึง พนักงานอัยการ กรณีเป็นหน่วยเบ็ดเสร็จ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีความทั้งหลายในนาม รัฐบาล ตาม พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ.2498 อำนาจหน้าที่ในการฟ้องข้อหาตาม ว.อาญา เป็นเพียง อำนาจข้อบังหนึ่งที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ.อัยการ เท่านั้น นอกจากนี้ พนักงานอัยการยังคงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีทั่วไปในศาลทั้งปวง ฯลฯ²⁸

แม้พนักงานอัยการ กรมอัยการ จะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐประทeg หนึ่งและอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งสามารถเบียบเรียกราชการແน้นคิดin การปฏิบัติในทางค้านนโยบายที่คงอยู่ในความคุณคุณและบังคับบัญชาของส่วนราชการที่มีอำนาจหนึ่งอ ก้าว แท้โดยที่อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้างต้น และตาม ว.อาญา ทำให้เจ้าพนักงานประทegนี้มีฐานะในทางค่าดำเนินคดีเป็น - ที่เดียว ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นหัวหน้าเจ้าพนักงานฝ่ายปราบปราม คือเมื่อได้รับสานวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว พิจารณาเห็นพยานหลักฐานพอที่ศาลจะลงโทษข้อห้อ ที่ฟ้องและดำเนินคดีไปเพื่อให้ศาลมลงโทษ แท้ในขณะเดียวกันก็มีหน้าที่พิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาด้วย กล่าวคือ แม้พนักงานสอบสวนจะส่งสำเนามาพร้อมหัวความเห็นควรสั่งฟ้อง หากพนักงานอัยการเห็นว่าพยานหลักฐานไม่พอ หรือไม่น่าเชื่อ ก็อาจออกคำสั่งไม่ฟ้องและปล่อยตัวข้อห้อไป ในกรณีนี้จึงยิ่งว่าจะฟ้องหรือไม่ฟ้อง จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่อย่างศาล คือไม่อยู่ในฐานะที่จะถูกกฎหมายจากผู้ใดให้จัดตั้ง ทำสิ่งใด แท้ที่มีส่วนในการที่จะใช้ความคิดความเห็นของตน บุคคลอื่นไม่มีอำนาจเจ้า แห่งแรงในอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ แท้อย่างไร

กามมาตรา 6 แหง พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ.2498 กำหนด
ให้มีพนักงานอัยการ (กรมอัยการ) ประจำศาลชั้นต้นที่นักการ ฉะนั้น เอกห้องที่อยู่ใน
อำนาจของศาลชั้นต้นศาลมีความหนึ่ง จึงเป็นเอกห้องที่ของพนักงานอัยการประจำศาลนั้น
ถวายเช่นเดียวกัน

สำหรับเจ้าพนักงานอื่นที่มีหน้าที่ฟ้องคดีของหาก่อนหน้านี้ ในขณะนี้ได้ถูก
ยกเลิกไปหมดแล้วเช่น ผู้ว่าการคุกคาม มาตรา 5 แหง พ.ร.บ.รัฐธรรมนูญแห่ง